

Інститут педагогіки
Національної академії педагогічних наук України
Відділ навчання мов національних меншин та
зарубіжної літератури

**Бібліографічний покажчик
науково-методичних праць
відділу навчання мов національних
меншин та зарубіжної літератури
Інституту педагогіки НАПН України
(2004–2019 рр.)**

До 15-річчя заснування відділу

(електронне видання)

Київ
Педагогічна думка
2019

УДК 016:376-054.57
Б 59

*Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту педагогіки НАПН України
(протокол № 15 від 28 грудня 2019 року)*

УПОРЯДНИК:

Хорошковська Т. П., науковий співробітник відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки НАПН України.

ЕКСПЕРТ:

Барановська О. В. – старший науковий співробітник відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник.

РЕЦЕНЗЕНТ:

Острікова Н. В. – заступник директора бібліотеки Національного медичного університету імені О. О. Богомольця.

Бібліографічний покажчик науково-методичних праць відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки НАПН України (2004–2019 рр.) / упор. : Т. П. Хорошковська. (електронне видання). Київ : Педагогічна думка, 2019. 50 с.

ISBN 978-966-644-519-6

У бібліографічному покажчику представлено науковий доробок співробітників відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури) Інституту педагогіки НАПН України з 2004 по 2019 роки.

Покажчик адресовано педагогічним і науково-педагогічним кадрам, бібліотекарям, студентам і всім, хто цікавиться питаннями педагогічної науки та освіти, зокрема методикою навчання української мови як другої.

УДК 016:376-054.57

ISBN 978-966-644-519-6

© Інститут педагогіки НАПН України, 2019
© Педагогічна думка, 2019

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА

Розділ I. МОНОГРАФІЇ

Розділ II. ДИСЕРТАЦІЇ ТА АВТОРЕФЕРАТИ НА ЗДОБУТТЯ
НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК

Розділ III. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ПОСІБНИКИ

Розділ IV. НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ

Розділ V. ПІДРУЧНИКИ

Розділ VI. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Розділ VII. СТАТТІ В НАУКОВИХ ВИДАННЯХ УКРАЇНИ ТА
ЗАРУБІЖЖЯ

Розділ VIII. МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЙ, СЕМІНАРІВ, КРУГЛИХ
СТОЛІВ

Розділ IX. НАУКОВІ СТАТТІ В ТИЖНЕВИКАХ І ГАЗЕТАХ

Розділ X. ВІДОМОСТІ ПРО СПІВРОБІТНИКІВ ВІДДІЛУ (2004–2019)

ПЕРЕДМОВА

У 2004 році в Інституті педагогіки НАПН України було створено лабораторію навчання української словесності у школах національних меншин України та діаспори, з якої почалася нова сторінка в українській лінгводидактиці: системне дослідження проблеми навчання української мови в закладах загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин (молдовською, польською, російською, румунською та угорською). У 2015 році лабораторію реорганізовано в підрозділ відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури. Співробітниками відділу було здійснено чимало важливих наукових розвідок у галузі методики навчання української мови як другої.

Мета цього бібліографічного покажчика – систематизувати науковий доробок науковців, зокрема результати досліджень з тем: «Зміст української мовно-літературної освіти у школах I ступеня національних меншин України та діаспори» (2004–2006 рр.), «Лінгводидактичне забезпечення змісту навчання української мови у школах I ступеня національних меншин України» (2007–2009 рр.), «Науково-методичні засади інтегрованого навчання української словесності у школах I ступеня з мовами викладання національних меншин України» (2010–2012 рр.), «Текстоцентричний підхід до розроблення підручників з української мови для 4 класів шкіл I ступеня з мовами навчання національних меншин України» (2013–2015 рр.), «Дидактико-методичне забезпечення навчання української мови й літературного читання у 5 класі шкіл із національними мовами викладання» (2016–2018 рр.).

До покажчика увійшли матеріали, опубліковані як у паперовій, так і в електронній формі.

Бібліографічний покажчик складається з передмови й 10 розділів, у яких вміщено 365 бібліографічних описів.

Публікації в покажчику в межах розділів упорядковано за абеткою прізвищ авторів та назв, розділ «Підручники», окрім того, представлено за роками.

Бібліографічний опис здійснено з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання».

Покажчик стане в нагоді науковцям, викладачам, аспірантам, студентам, працівникам системи освіти, а також тим, хто здійснює науково-дослідну, науково-педагогічну, науково-методичну та навчально-виховну діяльність.

РОЗДІЛ I МОНОГРАФІЇ

1. Кудикіна Н. В. Теорія ігрової діяльності дітей : монографія. Київ : НМЦВД КУ імені Бориса Грінченка, 2012. 235 с.

2. Хорошковська О. Н. Методика навчання української мови у початкових класах шкіл з російською мовою викладання. Київ : Промінь, 2006. 256 с.

3. Хорошковська О. Н. Теоретико-методичні засади навчання української мови у школах I ступеня з мовами викладання національних меншин України. Київ : Педагогічна думка, 2013. 160 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/2233/>

РОЗДІЛ II ДИСЕРТАЦІЇ ТА АВТОРЕФЕРАТИ НА ЗДОБУТТЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК

4. Дженджеро О. Л. Розвиток комунікативних умінь старшокласників у процесі застосування інтерактивних технологій на уроках української мови : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2011. 229 с.

5. Дженджеро О. Л. Розвиток комунікативних умінь старшокласників у процесі застосування інтерактивних технологій на уроках української мови : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2011. 20 с.

6. Лозан Т. А. Особливості формування усного українського мовлення російськомовних першокласників в умовах Придністров'я : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2013. 212 с.

7. Лозан Т. А. Особливості формування усного українського мовлення російськомовних першокласників в умовах Придністров'я : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2013. 20 с.

8. Палій Н. Т. Особливості навчання української грамоти учнів 2 класу шкіл з румунською мовою викладання: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2012. 204 с.

9. Палій Н. Т. Особливості навчання української грамоти учнів 2 класу шкіл з румунською мовою викладання: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2012. 20 с.

10. Петрук О. М. Розвиток мовленнєвих умінь молодших школярів під час вивчення граматичного матеріалу на засадах функціонально-комунікативного підходу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2006. 197 с.

11. Петрук О. М. Розвиток мовленнєвих умінь молодших школярів під час вивчення граматичного матеріалу на засадах функціонально-комунікативного підходу : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2006. 20 с.

12. Притулик Н. В. Формування комунікативно-мовленнєвих умінь російськомовних першокласників шкіл з українською мовою навчання : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2004. 194 с.
13. Притулик Н. В. Формування комунікативно-мовленнєвих умінь російськомовних першокласників шкіл з українською мовою навчання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2004. 21 с.
14. Хома Т. В. Формування культури українського мовлення студентів нефілологічних спеціальностей в умовах поліетнічного середовища : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2014. 238 с.
15. Хома Т. В. Формування культури українського мовлення студентів нефілологічних спеціальностей в умовах поліетнічного середовища : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2014. 20 с.
16. Шевчук Л. М. Методика групової роботи над текстом на уроках читання в 1–2 класах : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2012. 260 с.
17. Шевчук Л. М. Методика групової роботи над текстом на уроках читання в 1–2 класах : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2012. 21 с.
18. Янко Н. О. Формування стилістичних умінь учнів 3–4 класів у процесі роботи над текстами різних типів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Чернігів, 2011. 213 с.
19. Янко Н. О. Формування стилістичних умінь учнів 3–4 класів у процесі роботи над текстами різних типів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2011. 20 с.
20. Яновицька Н. І. Методика навчання української морфології учнів початкових класів шкіл з польською мовою викладання : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2011. 231 с.
21. Яновицька Н. І. Методика навчання української морфології учнів початкових класів шкіл з польською мовою викладання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2011. 20 с.
22. Яяева Н. М. Развитие диалогической речи учащихся пятых классов в процессе обучения крымскотатарскому языку : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Киев, 2012. 203 л.
23. Яяєва Н. М. Розвиток діалогічного мовлення учнів п'ятих класів у процесі навчання кримськотатарської мови : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2012. 19 с.

РОЗДІЛ ІІІ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ПОСІБНИКИ

24. Богданець-Білоskalенко Н., Новак М. Зошит з читання. 2 клас. Київ : Грамота, 2019. 48 с. URL : <http://www.gramota.kiev.ua/pochatkova-shkola/2-klas/542-zoshyt-z-chytannia-2-kl>

25. Кошно Т. Н. Формування умінь і навичок читати українською мовою у початкових класах шкіл з російською мовою навчання : посібник. Київ : Видавничий дім «Сам», 2017. 90 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/711840/>

26. Кудикіна Н. В. Інтерактивні форми і методи навчання української мови у початкових класах шкіл з російською мовою викладання : теорія і методика. Київ : Видавничий дім «Сам», 2017. 128 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/712225/>

27. Петрук О. М. Збірник завдань для державної підсумкової атестації з української мови. 4 клас : для загальноосвіт. навч. закл. з навчанням мовами нац. меншин. Львів : Світ, 2013. 54 с.

28. Хорошковська О. Н., Охота Г. І. Зошит для письма і розвитку українського мовлення (для шкіл із навчанням російською мовою). 2 клас : навч. посіб. Київ : Освіта, 2013. Ч. 1. 64 с.

29. Хорошковська О. Н., Охота Г. І. Зошит для письма і розвитку українського мовлення (для шкіл із навчанням російською мовою). 2 клас : навч. посіб. Київ : Освіта, 2013. Ч. 2. 48 с.

30. Хорошковська О. Н., Охота Г. І. Зошит для письма і розвитку українського мовлення. 2 клас : для шк. із навчанням рос. мовою. Київ : Освіта, 2014. Ч. 1. 64 с.

31. Хорошковська О. Н., Охота Г. І. Зошит для письма і розвитку українського мовлення. 2 клас : для шк. із навчанням рос. мовою. Київ : Освіта, 2014. Ч. 2. 48 с.

32. Хорошковська О. Н., Охота Г. І. Зошит для письма і розвитку українського мовлення. 2 клас : для шк. із навчанням рос. мовою. Київ : Освіта, 2018. Ч. 1. 64 с.

33. Хорошковська О. Н., Охота Г. І. Зошит для письма і розвитку українського мовлення. 2 клас : для шк. із навчанням рос. мовою. Київ : Освіта, 2018. Ч. 2. 48 с.

34. Хорошковська О. Н., Петрук О. М. Буквар. Українська мова для ЗНЗ з навчанням румунською мовою : експериментальний посібник для 2 класу. Київ, 2013. 112 с.

35. Хорошковська О. Н., Повхан К. З. Буквар (читання і письмо) : експериментальний посібник для 2 класу ЗНЗ з угорською мовою викладання (II ч.) Київ : Інститут педагогіки, 2014. 96 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/4921/>

36. Хорошковська О. Н., Повхан К. З. Буквар : експериментальний посібник для 2 класу ЗНЗ з угорською мовою викладання (I ч.). Київ : Інститут педагогіки, 2013. 80 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/4919/>

37. Хорошковська О. Н., Яновицька Н. І. Дзвіночок : посіб. з аудіювання, говоріння, навчання грамоти (для дітей підготовчих до школи груп). Київ : Промінь, 2006. 136 с.

38. Хорошковська О., Петрук О. Зошит № 1 для письма українською мовою у 2 класі ЗНЗ з молдовською мовою навчання. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2014. 27 с.

39. Хорошковська О., Петрук О. Зошит № 1 для письма українською мовою у 2 класі ЗНЗ з румунською мовою навчання. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2014. 27 с.

40. Хорошковська О., Петрук О. Зошит № 2 для письма українською мовою у 2 класі ЗНЗ з молдовською мовою навчання. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2014. 47 с.

41. Хорошковська О., Петрук О. Зошит № 2 для письма українською мовою у 2 класі ЗНЗ з румунською мовою навчання. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2014. 47 с.

42. Хорошковська О., Петрук О., Яновицька Н. Збірник завдань для проведення моніторингу якості загальної середньої освіти за результатами навчання учнів у початковій школі. (Українська мова для шкіл з навчанням мовами національних меншин. 5 клас). Київ : ТОВ «Центр навчально-методичної літератури», 2013. 28 с.

43. Хорошковська О., Яновицька Н. Зошит № 1 для письма українською мовою у 2 класі ЗНЗ з польською мовою навчання. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2014. 46 с.

44. Хорошковська О., Яновицька Н. Зошит № 2 для письма українською мовою у 2 класі ЗНЗ з польською мовою навчання. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, 2014. 48 с.

45. Яновицька Н. І. Формування граматичних умінь з української мови учнів початкових класів шкіл з польською мовою викладання : методичний посібник. Київ : Педагогічна думка, 2013. 110 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/3171/>

РОЗДІЛ IV НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ

46. Кохно Т. Н. Літературне читання для закладів загальної середньої освіти з російською мовою навчання. 3–4 класи : навчальна програма. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>. (дата звернення: 04.11.2019).

47. Кохно Т. Н. Типова навчальна програма. Українська мова для закладів загальної середньої освіти з російською мовою навчання. 1–2 клас / за редакцією О. Н. Хорошковської. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli> (дата звернення: 04.11.2019).

48. Кохно Т. Н. Українська мова для закладів загальної середньої освіти з російською мовою навчання. 3–4 класи : навчальна програма. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>. (дата звернення: 04.11.2019).

49. Петрук О. М. Українська мова. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти з мовами навчання національних меншин (молдовською, румунською, угорською). 3–4 класи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>. (дата звернення: 04.11.2019).

50. Пілігач О. Г., Заремба Л. В., Істратій М. Л. Румунська мова. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>. (дата звернення: 04.11.2019).

51. Пілігач О. Г., Заремба Л. В., Істратій М. Л., Боднарюк С. М. Типова навчальна програма з румунської мови та читання для 1–2 класів закладів загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli> (дата звернення: 19.11.2018).

52. Хорошковська О. Н. Базова програма з української мови для 1–4 класів ЗНЗ з російською мовою навчання. Київ, 2011.

53. Хорошковська О. Н. Українська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 1–4 класи. *Учебные программы для общеобразовательных учебн. завед. с обучением на русском языке. 1–4 классы.* Київ : Видавничий дім «Освіта», 2012. С. 92–130.

54. Хорошковська О. Н., Петрук О. М. Навчальна програма з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів з молдовською мовою викладання. 1–4 класи. Київ : Педагогічна думка, 2012. 72 с.

55. Хорошковська О. Н., Петрук О. М., Палій Н. Т. Навчальна програма з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів з румунською мовою викладання. 1–4 класи. Київ : Педагогічна думка, 2012. 72 с.

56. Хорошковська О. Н., Повхан К. З. Навчальна програма з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів з угорською мовою викладання. 1–4 класи. Київ : Педагогічна думка, 2012. 70 с.

57. Хорошковська О. Н., Савченко О. Я. Базова програма з літературного читання українською мовою для 3–4 класів ЗНЗ з російською мовою навчання. Київ, 2011.

58. Хорошковська О. Н., Савченко О. Я. Літературне читання. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 3–4 класи. *Учебные программы для общеобразовательных учебных заведений с обучением на русском языке. 1–4 классы.* Київ : Видавничий дім «Освіта», 2012. С. 131–143.

59. Хорошковська О. Н., Яновицька Н. І. Навчальна програма з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів з польською мовою викладання. 1–4 класи. Київ : Педагогічна думка, 2012. 72 с.

60. Шевчук Л. М. Читаємо. Розуміємо. Творимо : навчальна програма курсу за вибором. 2–4 (1–4 класи). URL: http://www.undip.org.ua/news/library/navch_program_detail.php?ID=9285 (дата звернення: 07.12.2019).

61. Яновицька Н. І., Шевчук Л. М. Українська мова і літературне читання для закладів загальної середньої освіти з польською мовою навчання. 3–4 клас : навчальна програма. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>. (дата звернення: 04.11.2019).

РОЗДІЛ V ПІДРУЧНИКИ

2004 рік

62. Хорошковська О. Н. Буквар (навчання грамоти і розвиток українського мовлення) : 2 кл. : підруч. для загальноосвіт. навч. закл. з пол. мовою навчання. Львів : Світ, 2004. 160 с.

63. Хорошковська О. Н., Воскресенська Н. О., Свашенко А. О. Українська мова. Художнє слово. Читання : підруч. для 4 кл. шк. з рос. мовою навчання. Київ : Промінь, 2004. 160 с.

64. Хорошковська О. Н., Воскресенська Н. О., Свашенко А. О. Українська мова. Мова і мовлення. Правопис : підруч. для 4 класу шкіл з рос. мовою навчання. Київ : Промінь, 2004. 144 с.

2007 рік

65. Хорошковська О. Н., Г. І. Охота. Українська мова (усний курс) : підручник для 1 кл. шкіл з рос. мовою навчання. 2007. 96 с.

2010 рік

66. Хорошковська О. Н., Охота Г. І. Українська мова (частина друга) : підручник для 2 класу загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням російською мовою. Київ : Освіта, 2010. 112 с.

67. Хорошковська О. Н., Охота Г. І. Українська мова (частина перша) : підручник для 2 класу загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням російською мовою. Київ : Освіта, 2010. 112 с.

2011 рік

68. Хорошковська О. Н., Охота Г. І. Українська мова : усний курс : підруч. для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл. з рос. мовою навчання. Харків : Сіція, 2011. 159 с.

2012 рік

69. Хорошковська Н. І., Яновицька Н. І. Буквар. Українська мова : підручник для 2 класу загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням польською мовою. Львів : Світ, 160 с.

70. Хорошковська О. Н., Охота Г. І. Українська мова : підручник для 2 класу загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням російською мовою. Київ : Освіта, 2012. 160 с.

71. Хорошковська О. Н., Охота Г. І. Українська мова : усний курс : підруч. для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл. з навчанням рос. мовою. Київ : Освіта, 2012. 159 с.

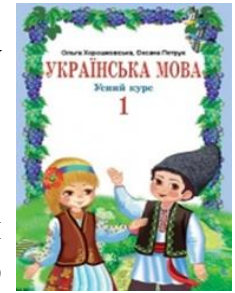
72. Хорошковська О. Н., Палій Н. Т. Українська мова (усний курс) : підручник для 1 класу ЗНЗ з румунською мовою навчання. Львів : Світ, 2012. 160 с.

73. Хорошковська О. Н., Петрук О. М. Буквар. Українська мова : підручник для 2 класу ЗНЗ з молдовською мовою навчання. Львів : Світ, 2012. 160 с.

74. Хорошковська О. Н., Петрук О. М. Українська мова. Усний курс. 1 клас : для загальноосвіт. навч. закл. з навчанням молд. мовою Львів : Світ, 2012. 159 с.

75. Хорошковська О. Н., Повхан К. З. Українська мова. Усний курс. 1 клас : для загальноосвіт. навч. закл. з навчанням угорською мовою. Львів : Світ, 2012. 160 с.

76. Хорошковська О. Н., Яновицька Н. І. Українська мова. Усний курс. 1 клас: для загальноосвіт. навч. закл. з навчанням польською мовою. Львів : Світ, 2012. 176 с.

2013 рік

77. Хорошковська О. Н., Охота Г. І. Літературне читання. Українська мова : підручник для 3 класу загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням російською мовою. Київ : Освіта, 2013. 160 с.

78. Хорошковська О. Н., Охота Г. І. Українська мова. Мова і мовлення. Правопис : підруч. Для 3 кл. шк. з рос. мовою навчання. Київ : Освіта, 2013. 128 с.

79. Хорошковська О. Н., Охота Г. І., Яновицька Н. І. Українська мова : підручник для 3 класу ЗНЗ із навчанням російською мовою. Київ : Освіта, 2013. 160 с.

80. Хорошковська О. Н., Петрук О. М. Буквар. Українська мова для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням румунською мовою : підручник для 2 класу. Київ : Педагогічна думка, 2013. 112 с.

81. Хорошковська О. Н., Петрук О. М. Українська мова : підручник для 3 класу загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням молдовською мовою. Львів : Світ, 2013. 184 с.

82. Хорошковська О. Н., Яновицька Н. І. Українська мова : підручник для 3 класу ЗНЗ з навчанням польською мовою. Львів : Світ, 2013. 176 с.

2014 рік

83. Хорошковська О. Н., Воскресенська Н. О., Свашенко А. О. Українська мова. Мова і мовлення. Правопис : підруч. для 4 кл. загальноосвіт. шк. з рос. мовою навчання. Київ : Освіта, 2014. 143 с.

84. Хорошковська О. Н., Охота Г. І. Українська мова : підруч. для 2 кл. загальноосвіт. навч. закл. з навчанням рос. мовою. Харків : Сиція, 2014. 160 с.

85. Хорошковська О. Н., Охота Г. І. Українська мова. Усний курс : підруч. для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл. з навчанням рос. мовою. Харків : Сиція, 2014. 159 с.

86. Хорошковська О. Н., Петрук О. М. Українська мова і мовлення : підручник для 3 класу шкіл з румунською мовою навчання. Київ : Педагогічна думка, 2014. 182 с.

87. Хорошковська О. Н., Повхан К. З. Українська мова і мовлення : підручник для 3 класу шкіл з угорською мовою навчання. Київ : Педагогічна думка, 2014. 196 с.

2015 рік

88. Хорошковська Н. І., Воскресенська Н. О., Воскресенська К. О. Літературне читання. Українська мова : підручник для 4 класу загальноосвіт. навч. закл. з навчанням російською мовою. Київ : Освіта, 2015. 180 с.

89. Хорошковська О. Н., Петрук О. М. Українська мова для загальноосвіт. навч. закл. з навчанням молдовською мовою : підруч. для 4 кл. загальноосвіт. навч. закл. Львів : Світ, 2015. 184 с.

90. Хорошковська О. Н., Петрук О. М. Українська мова : підручник для 4 класу загальноосвіт. навч. закл. з навчанням румунською мовою. Львів : Світ, 2015. 184 с.

91. Хорошковська О. Н., Повхан К. З. Українська мова : підручник для 4 класу загальноосвіт. навч. закл. з навчанням угорською мовою. Київ : Педагогічна думка, 2015. 214 с.

92. Хорошковська О. Н., Яновицька Н. І. Українська мова для загальноосвіт. навч. закл. з навчанням польською мовою : підруч. для 4 кл. загальноосвіт. навч. закл. Львів : Світ, 2015. 184 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/703955/>

93. Хорошковська О. Н., Воскресенська Н. О., Яновицька Н. І. Українська мова : підручник для 4 класу загальноосвіт. навч. закл. з навчанням російською мовою. Київ : Освіта, 2015. 176 с.

2016 рік

94. Хорошковська О. Н., Охота Г. І. Українська мова : підруч. для 2 кл. загальноосвіт. навч. закл. з навчанням рос. мовою. Харків : Сиція, 2016. 160 с.

2018 рік

95. Петрук О. Українська мова : підруч. для 1 кл. закл. заг. серед. осв. з навч. угор. мов. (у 2-х частинах, з аудіосупроводом) : Ч. 1, з аудіосупроводом. Львів, 2018. 96 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713834/>

96. Петрук О. Українська мова : підруч. для 1 кл. закл. заг. серед. осв. з навч. угор. мов. (у 2-х частинах, з аудіосупроводом) : Ч. 2, з аудіосупроводом. Львів, 2018. 88 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713832/>

97. Пілігач О. Г., Магас Г. І., Гостюк Л. М. Румунська мова. Буквар : підруч. для 1 кл. закл. заг. серед. осв. з навч. рум. мовою (у 2-х частинах : Ч. 1). Львів, 2018. 80 с.

2019 рік

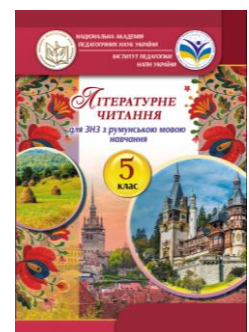
98. Богданець-Білоskalенко Н. І. Українська мова та читання : підруч. для 2 кл. закл. загальн. середн. освіти (у 2-х частинах) : Частина 2 : Читання. Київ : Грамота, 2019. 144 с. URL: <https://pick.net.ua/ru/2-class/2518-ukrainska-mova-ta-chytannia-chastyna-2>

99. Кошно Т. Н., Хорошковська Т. П. Літературне читання : підруч. для 5 кл. закладів загальної середньої освіти з навч. польською мовою. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2019. 160 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/718415/1/19-15.pdf>

100. Кошно Т. Н., Хорошковська Т. П. «Літературне читання» 5 клас (для ЗНЗ з румунською мовою навчання) : підручник. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2019. 160 с. URL:

https://lib.iitta.gov.ua/718416/1/maket_19-16_24102019.pdf

101. Петрук О. «Українська мова» 5 клас (для ЗНЗ з румунською мовою навчання): підручник. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2019. 112 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/718294/2/maket_19-14_29102019.pdf

102. Петрук О. М. Українська мова : підруч. для 2 кл. закл. заг. серед. осв. з навч. румун. мов. (у 2-х частинах, з аудіосупроводом) : Ч. 1, з аудіосупроводом. Львів : Світ, 2019. 128 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/716165/1/%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BA%20%D0%BA%D0%BB%20%D1%80%D1%83%D0%BC%D1%83%D0%BD%20%D1%87.pdf>

103. Петрук О. М. Українська мова : підруч. для 2 кл. закл. заг. серед. осв. з навч. румун. мов. (у 2-х частинах, з аудіосупроводом) : Ч. 2, з аудіосупроводом. Львів : Світ, 2019. 112 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/716168/1/%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BA%20%D0%BA%D0%BB%20%D1%80%D1%83%D0%BC%D1%83%D0%BD%20%D1%87.pdf>

104. Пілігач О. Г., Магас Г. І., Скрипа О. К. Румунська мова та читання : підручник для 2 класу з навчанням румунською мовою закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) : Частина 1. Львів : Світ, 2019. 128 с.

105. Пілігач О. Г., Магас Г. І., Скрипа О. К. Румунська мова та читання : підручник для 2 класу з навчанням румунською мовою закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) : Частина 2. Львів : Світ, 2019. 128 с.

106. Яновицька Н. І., Шевчук Л. М. Українська мова : підруч. для 5 кл. закл. заг. серед. осв. з навч. польськ. мовою. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2019. 112 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/718352/>

РОЗДІЛ VI МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

107. Кохно Т. Н. Формування читацьких навичок на уроках літературного читання у 3 класі : методичні рекомендації. Київ : Педагогічна думка, 2014. 52 с.

РОЗДІЛ VII

СТАТТІ В НАУКОВИХ ВИДАННЯХ УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ

108. Nadia Kudykina. Conceptual framework of the study of socio-cultural lines of teaching library reading in the schools of national minorities of Ukraine. Концептуальні засади дослідження соціокультурної лінії навчання літературного читання у школах національних меншин України. *Intercultural Communication*. Poland, Warsaw : Wyzsza Szkola Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Jozefowie, 2017. Volume 1/2.– P. 97–107.

109. Богданець-Білоskalенко Н. Педагогічний потенціал української дитячої літератури в Румунії. «Українці Румунії – історія, сучасність та перспективи. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Румунія : Союз Українців Румунії, 2019. С. 150–155.

110. Богданець-Білоskalенко Н. Поетичний світ Лариси Недін. *Українська мова і література в школах України*. 2019. № 7–8. С. 75–76.

111. Богданець-Білоskalенко Н. Реалізація соціокультурного складника у змісті підручників з літературного читання для 5 класу шкіл з мовами навчання національних меншин. *Українська мова і література в школах України*. 2018. № 11. С. 7–9. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713327/>

112. Богданець-Білоskalенко Н. І. Національно-культурний компонент змісту навчання літературного читання в школах національних меншин. *Гірська школа українських Карпат*. Івано-Франківськ, 2018. № 19. С. 114–117. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/717442/>

113. Дорошко Л. Інтеграція як концептуальний принцип конструювання підручника з української мови на комунікативній основі для початкових класів шкіл з викладанням мовами національних меншин. *Українська мова і література в школі*. 2010. № 8 С. 53–56.

114. Кохно Т. Особливості вивчення української літератури у 5-му класі шкіл з національними мовами навчання: інноваційний аспект. *Українська мова і література в школі*. 2016. № 6. С. 43–46.

115. Кохно Т. Реалізація компетентнісного підходу до навчання української літератури учнів 5 класів (з досвіду роботи закладів освіти з мовами викладання національних меншин). *Сучасний урок : науково-методичний журнал*. Дніпро, 2018. Частина 1. С. 12–17. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713466/>

116. Кохно Т. Формування мовленнєвої компетентності в учнів 3–4 класів на уроках розвитку мовлення у ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин. *Українська мова і література в школі*. 2019. № 5. С. 61–64. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/718546/>

117. Кохно Т. Н. Вправи і завдання для формування читацьких навичок українською мовою (для 2-го класу шкіл з російською мовою навчання, які працюють за підручником О. Н. Хорошковської, Г. І. Охоти Українська мова 2 клас для загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням російською). *Особливості навчання української мови у перших–других класах шкіл з*

російською мовою викладання : методичні рекомендації / за ред. д.п.н. Н. Б. Гонтаровської. Дніпропетровськ : Інновація, 2013. С. 34–47.

118. Кохно Т. Н. Літературне читання у 3–4 класах шкіл з російською мовою викладання. *Початкова школа*. № 5, 2012. С. 39–42.

119. Кохно Т. Н. Орієнтовне календарне планування уроків літературного читання у 3 класі ЗНЗ із навчанням російською мовою за підручником авторів Хорошковської О. Н., Охоти Г. І. (І семестр). *Початкова школа*. 2014. № 8. С. 47–50.

120. Кохно Т. Н. Орієнтовне календарне планування уроків літературного читання у 3 класі ЗНЗ із навчанням російською мовою за підручником авторів Хорошковської О. Н., Охоти Г. І. (ІІ семестр). *Початкова школа*. 2015. № 2. С. 42–45.

121. Кохно Т. Н. Тематичне планування уроків літературного читання у 3 класі загальноосвітніх навчальних закладів із навчанням російською мовою. *Сучасний урок*. Київ-Дніпропетровськ, 2015. Ч. 1. С. 53–60.

122. Кохно Т. Н. Формування в учнів початкових класів умінь виразно читати на уроках українського літературного читання. *Українська мова і література в школі*. 2013. № 4. С. 33–38.

123. Кохно Т. Н., Кудикіна Н. В., Петрук О. М., Хорошковська Т. П., Яновицька Н. І. Зміст навчання літературного читання у 5 класі закладів загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин (проект освітньої програми). *Проблеми сучасного підручника* : зб. наук. праць. Київ, 2018. Вип. 21. С. 207–227. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713339/>

124. Кудикіна Н. Ідея компетентнісного підходу у навчанні мов учнів загальноосвітніх навчальних закладів. *Сучасний урок* : науково-методичний журнал. Дніпро : Видавництво «Інновація», 2017. Частина І. С. 15–21.

125. Кудикіна Н. В. Дефінітивний аналіз поняття «інтерактивний» у дослідженні проблеми інтерактивних форм і методів навчання української мови учнів початкових класів у школах із національною мовою викладання класів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія і педагогіка»*. Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2013. № 22. С. 82–87.

126. Кудикіна Н. В. Іграшка в контексті інтерактивно-ігрового навчання української мови учнів початкових класів. *Інноваційні технології розвитку особистості* : науково-методичний посібник. Випуск 4 /за наук. ред. д. пед. н. Н. Б. Гонтаровської. Дніпропетровськ : Видавництво «Інновація», 2014. С. 306–311.

127. Кудикіна Н. В. Інтерактивне навчання української мови учнів початкової школи у загальноосвітніх навчальних закладах із російською мовою викладання в контексті методології європейської мовної освіти. *Вісник Черкаського університету. Збірник наукових праць. Серія педагогічні науки*. Черкаси, 2014. Випуск № 8 (301). С. 56–62.

128. Кудикіна Н. В. Інтерактивний підхід до навчання української мови у школах з російською мовою викладання. *Сучасний урок*. Київ–Дніпропетровськ, 2015. Ч. 1. С. 44–53.

129. Кудикіна Н. В. Моральні ставлення в контексті формування соціально-культурної компетентності учнів засобами літератури. *Наукові записки Малої академії наук України : зб. наук. праць. Серія: педагогічні науки*. Національний центр «Мала академія наук України»; [редкол.: С. О. Довгий (голова), О. Є. Стрижак, І. М. Савченко (відп. ред.) та ін.]. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2017. Вип. 9. С. 157–169.

130. Кудикіна Н. В. Педагогічний супровід засвоєння соціокультурного змісту творів українського фольклору учнями 5 класу (на прикладі загадок). *Інноваційні технології розвитку особистості : науково-методичний посібник*. / за наук. ред. д. пед. н. Н. Б. Гонтаровської. Дніпро, 2016. Випуск 6. С. 27–34.

131. Кудикіна Н. В. Реалізація соціокультурної лінії навчання у процесі літературного читання учнів шкіл національних меншин (методичний аспект). *Парадигма пізнання : гуманітарні питання*. 2016. № 2 (13). URL: <http://oaji.net/articles/2016/1739-1460056798.pdf>.

132. Кудикіна Н. В., Бодня О. В. Організаційно-методичний супровід експериментального дослідження проблеми інтерактивного навчання української мови в школі з російською мовою викладання. *Вісник психології і педагогіки : збірник наукових праць*. Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка, Інститут людини Київського університету імені Бориса Грінченка. К., 2013. Випуск 12. URL: <http://www.psych.kiev.ua>.

133. Кудикіна Н., Кохно Т. Зміст та деякі особливості реалізації соціокультурної лінії навчання у процесі літературного читання у 5 класі шкіл із національними мовами викладання. *Український освітній портал у Польщі*. URL: <https://www.osvita.org.pl/metodyka>.

134. Кудикіна Н., Яновицька Н., Кохно Т., Хорошковська Т. Реалізація компетентнісного та комунікативного підходів у процесі навчання мов у загальноосвітніх навчальних закладах. *Адаптивне управління : теорія і практика : електронне наукове фахове видання*. Серія «Педагогіка». 2017. Вип. 3 (5). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713144/>.

135. Кудикіна Н., Яновицька Н., Петрук О., Кохно Т., Хорошковська Т. Реалізація компетентнісного та комунікативного підходів у процесі навчання мов у сучасних закладах освіти. *Сучасний урок : науково-методичний журнал*. Дніпро : Видавництво «Інновація», 2017. Частина I. С. 44–46.

136. Курач Л. И., Фидкевич Е. Л. Интеграция предметов гуманитарного цикла как эффективное средство развития коммуникативной компетентности учащихся. *Всесвітня література в сучасній школі*. 2018. № 10. С. 48–51. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/712484/>

137. Палій Н. Особливості формування орфоепічних умінь учнів-першокласників під час оволодіння усним українським мовленням у школах з румунською мовою навчання. *Науковий вісник Ужгородського національного*

університету : Серія «Педагогіка. Соціальна робота». Ужгород, 2007. № 12. С. 44–45.

138. Палій Н. Порівняльний аналіз графічних систем української та румунської мов. *Українська мова і література в школі*. 2010. № 4. С. 22–25.

139. Палій Н. Порівняльний аналіз фонетичних систем української та румунської мов. *Українська мова і література в школі*. 2012. № 3. С. 33–36.

140. Петрук О. Вправи з аудіювання українською мовою для шкіл національних меншин. *Рідні джерела*. 2004. № 3–4. С. 38–43.

141. Петрук О. Навчання української грамоти у 2 класі шкіл з навчанням мовами національних меншин : методичні рекомендації щодо роботи за підручником «Українська мова» О. Петрук. *Початкова школа*. 2019. № 10. С. 36–38. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/718280/>

142. Петрук О. Основні принципи відбору змісту україномовної освіти у школах з навчанням румунською мовою / Охана PETRUK Principii de bază pentru selectarea conținutului educației ucraineană în școlile cu limba română de predare. *Volumul cu lucrări ale participanților la Simpozionul Internațional „Portrete de dascăli”*, ediția XIII–XIV, 2019. Volumul II, partea a III-a (M–R), august 2019. P. 108–110. URL:

<https://lib.iitta.gov.ua/718272/1/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F%D0%9F%D0%B5%D1%82%D1%80%D1%83%D0%BA%D1%80%D1%83%D0%BC%D1%83%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%8E%20%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%8E.pdf>.

143. Петрук О. Розвиток мовленнєвих умінь учнів 1 класу ЗНЗ з румунською / молдовською мовами навчання у процесі засвоєння тем особистісної сфери. *Українська мова і література в школі*. 2013. № 2. С. 33–37.

144. Петрук О. М. Добір змісту навчання української мови для формування соціокультурної компетентності в учнів 5 класу закладів освіти з мовами викладання національних меншин. *Сучасний урок : науково-методичний журнал*. Дніпро, 2018. Частина I. С. 17–22. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713713/>

145. Петрук О. М. Комунікативне спрямування у навчанні української мови у початкових класах шкіл з мовами викладання національних меншин. *Початкова школа*. 2012. № 10. С. 41–44. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/3363/>

146. Петрук О. М. Концептуальні та методичні засади побудови підручників української мови для ЗНЗ з мовами навчання національних меншин. *Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць* / [ред. кол.; голов. ред. О. М. Топузов]. Київ : Педагогічна думка, 2014. Вип. 14. С. 528–537. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/7817/>

147. Петрук О. М. Організація навчання усного українського мовлення у 1 класі закладів загальної середньої освіти з навчанням угорською мовою. *Початкова школа*. 2018. № 10. С. 38–39. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713680/>

148. Петрук О. М. Особливості навчання української мови як державної. *Початкова освіта* : методичні рекомендації щодо використання в освітньому

процесі Типової освітньої програми для 1 класів закладів загальної середньої освіти (колективу авторів під керівництвом О.Я. Савченко); методичні коментарі провідних науковців Інституту педагогіки НАПН України щодо впровадження ідей Нової української школи в початковій освіті; орієнтири для календарно-тематичного планування (1 клас НУШ). Київ, 2018. С. 89–91. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713469/>

149. Петрук О. М. Особливості навчання усного українського мовлення у 1 класі ЗНЗ з румунською / молдовською мовами викладання. *Початкова школа*. 2013. № 2. С. 24–28.

150. Петрук О. М. Особливості нових підручників «Українська мова» для 4 класу шкіл з молдовською / румунською мовами навчання. *Початкова школа*. 2015. № 7–8. С. 49–52.

151. Петрук О. М. Особливості підручника української мови для 3 класу ЗНЗ з навчанням молдовською мовою. *Початкова школа*. 2014. № 10. С. 25–27.

152. Петрук О. М. Підручник української мови як засіб формування комунікативної компетентності учнів 3–4 класів шкіл з мовами навчання національних меншин. *Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць* / [ред. кол.; голов. ред. – О. М. Топузов]. Київ : Педагогічна думка, 2017. Вип. 18. С. 139–147. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/707223/>

153. Петрук О. М. Проблема інтегрованого підходу до процесу навчання в науковій літературі. *Педагогічний дискурс : зб. наук. праць*. Хмельницький : ХГПА, 2010. Вип. 8. С. 176–180.

154. Петрук О. М. Система уроків української мови у 4 класі шкіл з молдовською / румунською мовами навчання. *Початкова школа*. 2015. № 9. С. 53–56.

155. Петрук О. М. Сучасний підручник для розвитку мовлення та навчання грамоти мовою іврит у закладах загальної середньої освіти (рецензія на підручник для 2 класу «Мова іврит» (буквар), автор Н. В. Бакуліна). *Український педагогічний журнал*. 2018. № 2. С. 127–129. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/712829/>

156. Петрук О. М. Українська мова як державна: методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в перших класах закладів загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин у 2018/2019 навчальному році. *Початкова школа*. 2018. № 8. С. 34–35. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713677/>

157. Петрук О. М. Формування мовленнєвих умінь учнів під час вивчення теми «Відмінювання іменників» у школах з румунською мовою навчання. *Рідні джерела*. 2004. № 2. С. 40–44.

158. Петрук О. М., Кохно Т. Н. Підручник української мови як засіб формування мовленнєвої компетентності в учнів ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин. *Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць* / [ред. кол.; голов. ред. – О. М. Топузов]. Випуск 23. Київ : Педагогічна думка, 2019. С. 208–217. URL: http://ipvid.org.ua/products/2019_2/article.php

159. Петрук О. Н. Создание учебников украинского языка для школ с обучением на языках национальных меньшинств : опыт и перспективы развития. *Веснік адукацыі*. 2018. № 10. С. 15–17. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713586/>

160. Пілігач О. Г. Зміст підручників «Румунська мова. Буквар» та «Румунська мові і читання» у школах України з навчанням румунською мовою / Piligaci E. G. Conținutul manualelor „Limba română. Abecedar” și „Limba română și citirea” în școlile cu predare în limba română din Ucraina. *Volumul cu lucrări ale participanților la Simpozionul Internațional „Portrete de dascăli”*, ediția XIII–XIV, 2019. Volumul II, partea a III-a (M–R), august 2019. P. 111–112.

161. Повхан К. Лінгводидактичні аспекти формування словникового запасу учнів-угорців у початкових класах. *Українська мова і література в школі*. 2014. № 8. С. 37–42.

162. Повхан К. Особливості навчання української грамоти учнів-угорців. *Українська мова і література в школі*. 2009. № 8. С. 43–45.

163. Повхан К. Особливості формування усного українського мовлення учнів першого класу шкіл національних меншин України. *Українська мова і література в школі*. 2008. № 7–8. С. 46–49.

164. Повхан К. Урахування особливостей рідної мови на початковому етапі навчання української мови учнів-угорців. *Рідні джерела*. 2004. № 2. С. 34–40.

165. Повхан К. Урахування результатів порівняльного аналізу як один із методів побудови підручників української мови початкових класів для початкових класів знз з угорською мовою навчання. *Українська мова і література в школі*. 2013. № 8. С. 38–44.

166. Повхан К. Формування вимовних умінь учнів-угорців на початковому етапі навчання української мови. *Українська мова і література в школі*. 2010. № 8. С. 57–60.

167. Повхан К. Формування умінь усного мовлення у першокласників шкіл з угорською мовою навчання. *Рідні джерела*. 2004. № 3–4. С. 29–34.

168. Повхан К. Формування уявлень про рід іменників на уроках української мови в початкових класах шкіл з угорською мовою навчання. *Українська мова і література в школі*. 2007. № 7–8. С. 48–51.

169. Повхан К. З. Зміст навчання української мови у початкових класах шкіл з угорською мовою викладання та його методична інтерпретація. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка. Соціальна робота»*. Ужгород, 2007. № 12. С. 46–47.

170. Повхан К. З. Особливості побудови українського букваря для учнів шкіл з угорською мовою навчання. *Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць*. Київ : Педагогічна думка, 2010. Вип. 10. С. 566–573.

171. Присяжнюк Н. Особливості роботи над збагаченням словникового запасу учнів на уроках українського читання у школах з російською мовою викладання. *Українська мова і література в школі*. 2007. № 7–8. С. 51–54.

172. Присяжнюк Н. Форми, види та методи роботи з розвитку усного мовлення учнів 2 класів на уроках українського читання. *Українська мова і література в школі*. 2008. № 3. С. 40–44.
173. Присяжнюк Н. І. Критерії добору текстового матеріалу, вправ та завдань до зошитів з друкованою основою до уроків читання. *Початкова школа*. 2005. № 11. С. 45–47.
174. Присяжнюк Н. І. Особливості формування навички читання у 2 класі шкіл з російською мовою викладання. *Початкова школа*. 2005. № 3. С. 12–16.
175. Хорошковська О. Науково-методичні рекомендації щодо поліпшення стану викладання української мови як державної у початкових класах шкіл національних меншин України. *Рідні джерела*. 2004. № 3–4. С. 19–29.
176. Хорошковська О. Особливості уроків української мови у початкових класах. *Українська мова і література у школі*. 2008. № 4. С. 40–44.
177. Хорошковська О. Про підходи до визначення змісту мовної освіти у проекті нової редакції державного стандарту. *Українська мова і література в школі*. 2011. № 1. С. 41–44. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/3354/>
178. Хорошковська О. Розвиток умінь спілкуватися українською мовою у процесі вивчення мовного матеріалу (для шкіл з мовами викладання національних меншин). *Українська мова і література в школі*. 2009. № 5. С. 29–32.
179. Хорошковська О. Текст як основа інтеграції мовно-літературного матеріалу в початкових класах шкіл з національними мовами навчання. *Українська мова і література в школі*. 2010. № 8. С. 49–52.
180. Хорошковська О. Теоретичні підходи до відбору лінгводидактичного матеріалу для підручників з української мови для учнів початкових класів шкіл нац. меншин України. *Українська мова і література в школі*. 2007. № 7–8. С. 44–47.
181. Хорошковська О. Теоретичні підходи до підручників з української мови для шкіл з мовами навчання національних меншин України. *Українська мова і література в школі*. 2009. № 2. С. 26–29.
182. Хорошковська О. Український «Буквар» для шкіл з польською мовою викладання і методика роботи з ним. *Рідні джерела*. 2004. № 2. С. 19–24.
183. Хорошковська О. Н. Використання ігрових вправ у процесі формування усного українського мовлення учнів 1 класу шкіл з національними мовами навчання. *Початкова школа*, 2012. № 7. С. 23–27.
184. Хорошковська О. Н. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з окремих предметів у системі початкової загальної освіти. Додаток 5. Українська мова в школах з навчанням мовами національних меншин. *Початкова школа*. 2008. № 10. С. 39–44.

185. Хорошковська О. Н. Лінгводидактичні підходи до укладання букварів з української мови для шкіл національних меншин України. *Українська мова і література в школі*. 2008. № 6. С. 29–33.
186. Хорошковська О. Н. Навчання української мови як державної у школах з національними мовами викладання: стан, проблеми, здобутки й перспективи // *Розвиток гуманітарного співробітництва в українсько-угорському прикордонному регіоні: аналіз, оцінки. Матеріали міжнародного круглого столу*, 26–27 січня 2011 року, м. Ужгород, Україна. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2011. С. 82–88.
187. Хорошковська О. Н. Особливості навчання української мови у 2 класі шкіл з російською мовою викладання. *Особливості навчання української мови у перших–других класах шкіл з російською мовою викладання: методичні рекомендації* / за ред. д.п.н. Н. Б. Гонтаровської. Дніпропетровськ: Інновація, 2013. С. 3–21.
188. Хорошковська О. Н. Принципи побудови підручників з української мови для шкіл національних меншин України. *Проблеми сучасного підручника: збірник наукових праць*. Луцьк, 2007. Вип. 7. С. 111–115.
189. Хорошковська О. Н. Проблеми навчання української мови як державної у школах з мовами викладання національних меншин України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: Серія «Педагогіка. Соціальна робота»*. Ужгород, 2007. № 12. С. 75–76.
190. Хорошковська О. Н. Текстоцентричний підхід і його реалізація в підручниках з української мови для 3–4 класів ЗНЗ з мовами навчання національних меншин України. *Проблеми сучасного підручника: зб. наук. праць* / [ред. кол.; голов. ред. О. М. Топузов]. Київ: Педагогічна думка, 2014. Вип. 14. С. 810–816. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/7925/>
191. Хорошковська О. Н. Теоретичні основи відбору змісту мовного й мовленнєвого матеріалу у шкільному курсі української мови як державної у школах національних меншин України. *Початкова школа*. 2005. № 7. С. 31–35.
192. Хорошковська О. Н. Українська мова в школах з навчанням мовами національних меншин: Державний стандарт початкової загальної освіти (зі змінами, від 20.10.2005 р. «Про підсумки переходу початкової школи на новий зміст і структуру». *Початкова школа*. 2006. № 2. С. 13–21.
193. Хорошковська О. Н. Формування умінь діалогічного мовлення учнів 1 класів. *Початкова школа*. 2006. № 9. С. 49–51.
194. Хорошковська О. Н. Формування умінь мовленнєвої діяльності (аудіювання й говоріння) в учнів початкових класів на уроках української мови як державної. *Початкова школа*. 2011. № 12. С. 12–16.
195. Хорошковська О. Н., Бакуліна Н. В., Кохно Т. Н. Інструктивно-методичні матеріали щодо контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів. *Початкова школа*. 2014. № 4. С. 18–48.

196. Хорошковська О. Н., Бакуліна Н. В., Кохно Т. Н. Орієнтовні вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів (у системі загальної середньої освіти інваріантної складової навчального плану (1–4 класи). *Початкова школа*. 2014. № 4. С. 9–12.

197. Хорошковська О. Н., Петрук О. М. Текст як основа розвитку усіх видів мовленнєвої діяльності на уроках української мови (продовження). *Початкова школа*. 2011. № 1. С. 12–15. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/3666/>

198. Хорошковська О. Н., Петрук О. М., Повхан К. З. Проект Державного стандарту початкової загальної освіти «Українська мова, мови національних меншин як предмети навчання» (освітня галузь «Мова і літератури»). *Початкова школа*. 2010. № 8. С. 4–6.

199. Хорошковська О. Н., Повхан К. З., Петрук О. М., Яновицька Н. І. Мовне забезпечення комунікативної діяльності учнів у процесі формування усного українського мовлення (II півріччя). *Початкова школа*. 2006. № 12. С. 38–43.

200. Хорошковська О. Н., Повхан К. З., Петрук О. М., Яновицька Н. І. Мовне забезпечення комунікативної діяльності учнів у процесі формування усного українського мовлення (для шкіл етнічних меншин України). *Початкова школа*. 2005. № 12. С. 29–34.

201. Хорошковська О., Петрук О., Повхан К., Яновицька Н. Орієнтовний список українських слів для засвоєння учнями 1–2 класів шкіл національних меншин України. *Українська мова і література в школі*. 2005. № 8. С. 45–49.

202. Хорошковська О., Петрук О. Текст як основа розвитку усіх видів мовленнєвої діяльності на уроках української мови. *Початкова школа*. 2010. № 12. С. 11–15. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/3662/>

203. Хорошковська О., Яновицька Н. Особливості навчання української грамоти у 2 класі шкіл з польською мовою викладання. *Українська мова і літературі в школі*. 2013. № 8. С. 30–38.

204. Хорошковська Т. Методи та прийоми роботи з текстами-описами під час вивчення теми «Прикметник» у 4-му класі шкіл з російською мовою викладання. *Українська мова і література в школі*. 2015. № 5–6. С. 44–48. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/707442/>

205. Хорошковська Т. Особливості вивчення української літератури в 5 класі закладів загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин. *Українська мова і література в школі*. 2018. № 6. С. 51–54. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713414/>

206. Хорошковська Т. Сучасний погляд на читацькі вміння та їх вимірювання в основній школі. *Українська мова і література в школі*. 2008. № 3. С. 58–61. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/714147/>

207. Хорошковська Т. Тексти підручників і методичних посібників з української (рідної) мови для 5 та 6 класів як засіб формування та контролю читацьких умінь учнів. *Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць* / [ред.

кол.; голов. ред. – М. О. Топузов]. Київ : Педагогічна думка, 2015. Вип. 15. Ч. 2. С. 318–326. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/707224/>

208. Хорошковська Т. П. Аналіз текстового матеріалу підручників з української мови для 5–6 кл. з точки зору можливостей формування в учнів читацьких умінь. *Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць*. Київ : Педагогічна думка, 2010. Вип. 10. С. 469–477. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/714136/>

209. Хорошковська Т. П. Вимірювання читацької компетентності в учнів у контексті міжнародних досліджень. *Сучасний урок : науково-методичний журнал*. Дніпро, 2018. Частина 1. С. 26–32. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713609/>

210. Хорошковська Т. П. Проблема формування читацьких умінь і навичок та їх вимірювання в учнів 5–6 класів на уроках української мови. *Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць* / [ред. кол.; голов. ред. – М. О. Топузов]. Київ : Педагогічна думка, 2016. Вип. 17. Ч. 2. С. 501–512. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/707049/>

211. Хорошковська Т. П. Формування умінь усного мовлення в молодших школярів – представників національних меншин на уроках української мови. *Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць* / [ред. кол.; голов. ред. – О. М. Топузов]. Випуск 23. Київ : Педагогічна думка, 2019. С. 286–291. URL: http://ipvid.org.ua/products/2019_2/article.php

212. Хорошковська Т. П. Читацькі вміння учнів загальноосвітніх навчальних закладів як об'єкт моніторингових досліджень. *Український педагогічний журнал*. 2017. № 2. С. 73–81. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/707398/>

213. Шевчук Л. М. Від сприймання тексту – до текстотворення (на прикладі застосування симетрично-послідовної технології). *Contemporary innovative and information technologies of social development: educational and legal aspects*. Monograph 24. Katowice : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Technicznej w Katowicach, 2019. S. 421–428. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/716718/>

214. Шевчук Л. М. Від читання тексту – до текстотворення (за матеріалами педагогічної спадщини В. Сухомлинського). *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. Сухомлинського : Педагогічні науки*. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. Т. 1. № 3 (62). С. 181–185. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/715843/>

215. Шевчук Л. М. Вправи і завдання для словникової роботи учнів 1 класу ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин у підручниках з української мови. *Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць* / [ред. кол.; голов. ред. – О. М. Топузов]. Випуск 23. Київ : Педагогічна думка, 2019. С. 292–305. URL: http://ipvid.org.ua/products/2019_2/article.php

216. Шевчук Л. М. Сучасні тенденції реалізації компетентнісного підходу у навчанні української мови учнів 5 класу закладів освіти з мовами навчання національних меншин. *Сучасний урок : науково-методичний журнал*. Дніпро, 2018. Частина 1. С. 22–26. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713349/>

217. Янко Н. О. Методи і прийоми формування стилістичних умінь в учнів 3–4 класів. *Вісник Чернігівського нац. пед. ун-ту* / гол. ред. М. О. Носко. Чернігів : ЧНПУ, 2013. Вип. 110. С. 166–170.
218. Яновицька Н. Граматика як лінгвістична основа формування комунікативного мовлення. *Українська мова і література в школі*. 2010. № 8. С. 61–65.
219. Яновицька Н. Граматичні вправи як основа засвоєння української мови в початкових класах. *Початкова школа*. 2017. № 8. С. 42–46.
220. Яновицька Н. Особливості формування граматичних умінь з української мови у початкових класах шкіл з польською мовою викладання. *Українська мова і література в школі*. 2008. № 3. С. 44–47.
221. Яновицька Н. Порівняльний аналіз іменника та його граматичних категорій у польській та українській мовах. *Українська мова і література в школі*. 2007. № 7–8. С. 55–59.
222. Яновицька Н. Психологічні, психолінгвістичні та лінгводидактичні особливості формування граматичних навичок з другої мови. *Українська мова і література в школі*. 2012. № 8. С. 28–31. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/3361/>
223. Яновицька Н. Типи та види вправ під час вивчення граматичного матеріалу з української мови як другої. *Українська мова і література в школі*. 2009. № 2. С. 29–32.
224. Яновицька Н. Усний курс української мови (перший рік навчання в ЗНЗ з польською мовою викладання). *Українська мова і література в школі*. № 6. С. 39–43.
225. Яновицька Н. І. Взаємозв'язки польської й української мов в процесі вивчення теми «Іменник». *Рідні джерела*. 2004. № 3–4. С. 44–48.
226. Яновицька Н. І. Вивчення частин мови у 4 класі ЗНЗ з польською мовою навчання. *Українська мова і література в школі*. 2014. № 8. С. 42–48.
227. Яновицька Н. І. Особливості вивчення фонетико-графічного матеріалу української мови у школах з польською мовою викладання. *Рідні джерела*. 2004. № 2. С. 30–33.
228. Яновицька Н. І. Особливості побудови підручника навчання української грамоти («Буквар») для шкіл з польською мовою навчання. *Початкова школа*. 2015. № 2. С. 40–41. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/703954/>
229. Яновицька Н. І. Проблеми навчання української мови у школах з польською мовою викладання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2008. Вип. 12–13. С. 84–86.
230. Яновицька Н. І. Реалізація вимог державного стандарту в підручниках української мови як державної. *Сучасний урок*. Київ–Дніпропетровськ, 2015. Ч. 1. С. 31–44.
231. Яновицька Н., Петрук О. Проект навчальної програми з української мови для 5 класу шкіл з національними мовами навчання. *Українська мова і література в школі*. 2016. № 6 С. 34–42. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/714718/>

РОЗДІЛ VIII

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЙ, СЕМІНАРІВ, КРУГЛИХ СТОЛІВ

232. Богданець-Білоskalенко Н. Дешиця з народопроевітньої спадщини П. Куліша. *Велет українського слова : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (до 200-ліття Пантелеймона Куліша)*, 18 жовтня 2019, Київ, 2019. С. 10–11.

233. Богданець-Білоskalенко Н. Концептуальні засади побудови підручників української мови для 3–4 класів шкіл з польською мовою навчання. *Проблеми сучасного підручника : збірник тез міжнародної науково-практичної конференції (наукове електронне видання)*, 14 травня 2019, Київ : Педагогічна думка, 2019. С. 15–16. URL: http://undip.org.ua/upload/iblock/634/zbirnyk-tezy_12_tezy.pdf.

234. Богданець-Білоskalенко Н. Побудова підручників української мови для учнів початкових класів на компетентнісних засадах. *Концептуальні засади компетентнісного навчання української мови : збірник тез*. Київ, 2019. С. 9–11. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/716192/>

235. Богданець-Білоskalенко Н. Робота з науково-художніми та науково-популярними текстами на уроках літературного читання в початкових класах. *VII Волошинські читання «Шкільна мовно-літературна освіта : традиції і новаторство» : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції*, 17 травня 2019 р., м. Київ. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019. С. 258–263. URL: http://undip.org.ua/news/library/zbirniki_detail.php?ID=8991.

236. Богданець-Білоskalенко Н. Формування читацької компетентності в учнів початкових класів. *Проблема читання в сучасному інформаційному суспільстві : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції*, 12 вересня 2019 р., м. Київ / Ін-т педагогіки НАПН України; за заг. ред. Т. О. Яценко. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019. С. 57–59. URL: http://undip.org.ua/upload/iblock/0e1/zbirnyk-tez_28.10.19.pdf.

237. Богданець-Білоskalенко Н. І. Вплив художньої літератури на виховання патріотичних почуттів у дітей. *Актуальні проблеми педагогічної освіти : європейський і національний вимір : мат. III Всеук. наук.-прак. конфер. з міжнарод. участю (31 травня–1 червня 2018 р.)*. у 2 тт. Т. 1. Луцьк, 2018. С. 34–37.

238. Богданець-Білоskalенко Н. І. Особливості змісту соціокультурного компоненту підручників з літературного читання для 5 класу шкіл з навчанням мовами національних меншин. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2018 рік*. Київ, 2018. С. 64–66.

239. Богданець-Білоskalенко Н. І. Підручник «Українська мова та читання» для 3 класу ЗЗСО з навчанням польською мовою як засіб реалізації компетентнісного підходу. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2019 рік*. Київ : Інститут педагогіки, 2019. С. 121–122. URL: <http://undip.org.ua/upload/iblock/164/anotoaini.pdf>.

240. Богданець-Білоskalенко Н. І. Роль підручника читання у розвитку особистості школяра. *Від творчого педагога до творчої дитини : гармонія партнерської взаємодії : збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Київ, 2019. С. 25–28.

241. Богданець-Білоskalенко Н. І. Художні тексти підручників з літературного читання в аспекті формування компетентної особистості. *Образне слово Луганщини : матеріали XVII всеукраїнської науково-практичної конференції імені Віктора Ужченка*. (м. Старобільськ, 15 травня 2019). Старобільськ, 2019. С. 32–33.

242. Кохно Т. Особливості вивчення української літератури у школах з мовами навчання національних меншин. *Анот. результати наук.-дослід. роботи Ін-ту педагогіки НАПН України за 2016 рік / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки*. Київ : Інститут педагогіки, 2016. С. 185–186. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/714029/>

243. Кохно Т. Словникова робота як складова у формуванні умінь продуктивного мовленнєвого спілкування. *Українська мова як іноземна у фокусі інновацій : від досвіду до впровадження : збірник матеріалів циклу Міжнародних науково-практичних семінарів*. Львів, 2019. С. 81–83. URL: <http://miok.lviv.ua/wp-content/uploads/2019/12/Збірник-тез.pdf>

244. Кохно Т. Специфіка уроків української літератури у 5 класі шкіл з мовами навчання національних меншин : передумови до переосмислення змісту курсу. *Анот. результати наук.-дослід. роботи Ін-ту педагогіки НАПН України за 2017 рік / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки*. Київ : Інститут педагогіки, 2017. С. 137–138. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713463/>

245. Кохно Т. Н. Аналіз правильності читання українською мовою у школах з російською мовою навчання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2014 рік : наукове видання*. Київ : Інститут педагогіки, 2014. С. 227.

246. Кохно Т. Н. Аудіативні уміння як важлива складова продуктивного мовленнєвого спілкування. *Початкова освіта : історія, проблеми, перспективи : матеріали II-ї Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції* (м. Ніжин, 17 жовтня 2019 р.). [Наукове електронне видання / за заг. ред. Є.І. Коваленко, упоряд. Т.В. Гордієнко]. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2019. С. 109–110. URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/2019/mat_conf_ped.PDF.

247. Кохно Т. Н. Комунікативно-мовленнєві завдання як компонент змісту підручника української мови для ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин. *Проблеми сучасного підручника : збірник тез міжнародної науково-практичної конференції* (наукове електронне видання), 14 травня 2019 р., Київ : Педагогічна думка, 2019. С. 65–67. URL: http://undip.org.ua/upload/iblock/634/zbirnyk-tezy_12_tezy.pdf

248. Кохно Т. Н. Методичний апарат підручника «Літературне читання» для 5 класу ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин як засіб формування читацької компетентності школярів. *Анотовані результати*

науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2018 рік. Київ, 2018. С. 66–67. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713464/>

249. Кохно Т. Н. Мовленнєвий розвиток молодших школярів у процесі роботи над змістом тексту. *Проблема читання в сучасному інформаційному суспільстві*: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції, 12 вересня 2019 р., м. Київ / Ін-т педагогіки НАПН України; за заг. ред. Т. О. Яценко. Київ: УОБЦ «Оріон», 2019. С. 111–113. URL: http://undip.org.ua/upload/iblock/0e1/zbirnyk-tez_28.10.19.pdf.

250. Кохно Т. Н. Особливості роботи над ліричними віршами у початкових класах. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Ін-ту педагогіки НАПН України за 2011 р.*: інформаційне видання. Київ: Інститут педагогіки, 2012. С. 168–169.

251. Кохно Т. Н. Робота над змістом твору на уроках літературного читання у школах з російською мовою викладання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2013 рік*: наукове видання. Київ: Інститут педагогіки, 2013. С. 216–217.

252. Кохно Т. Н. Словникова робота як засіб формування правильності й свідомості читання українською мовою. *Анот. результати наук.-дослід. роботи Ін-ту педагогіки НАПН України за 2015 рік* / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки. Київ: Інститут педагогіки, 2015. С. 235–236.

253. Кохно Т. Н. Формування навички читання українською мовою у практиці роботи школи. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2012 рік*: наукове видання. Київ: Інститут педагогіки, 2013. С. 174–175.

254. Кохно Т. Н. Формування умінь мовленнєвого спілкування на уроках української мови у ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2019 рік*. Київ: Інститут педагогіки НАПН України, Педагогічна думка, 2019. С. 122–123. URL: <http://undip.org.ua/upload/iblock/164/anotoaini.pdf>.

255. Кудикіна Н. В. Теоретичне обґрунтування педагогічної анімізації як методичного прийому навчання молодших школярів усного українського мовлення. *Актуальні проблеми дошкільної і початкової освіти в контексті європейських освітніх стратегій*: збірник матеріалів науково-практичної конференції викладачів і студентів інституту педагогіки, психології і мистецтв (Вінниця, ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 3–5 квітня 2013 р.) за ред. Г. С. Тарасенко: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, інститут педагогіки, психології і мистецтв. Вінниця: ТОВ «Нілан НТД», 2013. Issue 2. С. 257–262.

256. Кудикіна Н. В. Електронна презентація у навчанні української мови в школі з російською мовою викладання. *Українська мова у світі: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції*: збірник статей. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. С. 60–67.

257. Кудикіна Н. В. Метод рольової гри у реалізації соціокультурної

лінії навчання української мови та читанню учнів 5 класу шкіл із викладанням мовами національних меншин. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2016 рік* : наукове видання. Київ : Інститут педагогіки, 2016. С. 183–184.

258. Кудикіна Н. В. Мовлення вчителя як основа інтерактивних форм і методів навчання української мови учнів початкових класів шкіл з російською мовою викладання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2013 рік* : наукове видання. Київ : Інститут педагогіки, 2014. С. 213–214.

259. Кудикіна Н. В. Опосередковане лялькою мовлення як методичний прийом реалізації інтерактивно-ігрового методу навчання української мови учнів початкових класів шкіл з російською мовою викладання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2014 рік* : наукове видання. Київ : Інститут педагогіки, 2014. С. 225.

260. Кудикіна Н. В. Педагогічна анімізація як методичний прийом формування усного українського мовлення молодших школярів. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2012 рік* : наукове видання. Київ : Інститут педагогіки, 2013. С. 172–173.

261. Кудикіна Н. В. Соціокультурна змістова лінія навчання української мови учнів шкіл з російською мовою викладання : методичний аспект реалізації Державного стандарту початкової загальної освіти. *Стандарти дошкільної освіти : дискурс науки та практики* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., (11 квіт. 2014 р., м. Київ) / редкол. : В. О. Огнев'юк, Л. Л. Хоружа, В. І. Юрченко, Г. В. Беленька. Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2014. С. 154–164.

262. Кудикіна Н. В. Структура та класифікація інтерактивно-ігрових методів навчання української мови учнів молодшого шкільного віку у загальноосвітніх навчальних закладах з російською мовою викладання. *Анот. результати наук.-дослід. роботи Ін-ту педагогіки НАПН України за 2015 рік* / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки. Київ : Інститут педагогіки, 2015. С. 232–233.

263. Кудикіна Н. В. Удосконалення готовності вчителя початкових класів щодо використання гри у формуванні україномовної компетентності учнів. *Актуальні проблеми дошкільної і початкової освіти в контексті європейських освітніх стратегій* : збірник матеріалів науково-практичної конференції викладачів і студентів Інституту педагогіки, психології і мистецтв (Вінниця, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, 1–2 квітня 2015 р.) // ред. Г. С. Тарасенко. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. С. 429–433.

264. Кудикіна Н. В. Цінності та ціннісні ставлення в контексті компетентнісного підходу до літературного читання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2017 рік* : наукове видання. Київ : Інститут педагогіки, 2017. С. 136–137.

265. Кудикіна Н., Яновицька Н., Петрук О., Кохно Т., Хорошковська Т.

Рекомендації конференції «Реалізація компетентнісного та комунікативного підходів у процесі навчання мов у сучасних закладах освіти». *Сучасний урок : науково-методичний журнал*. Дніпро : Вид-во «Інновація», 2017. Частина I. С. 44–46.

266. Кудыкина Н. В. Игровая деятельность как метод развития у детей второго, близкородственного языка. *Дошкольное воспитание в современном изменяющемся мире : Теория и практика* : сборник статей по материалам II Международной научно-практической конференции. Чита : ЗабГУ, 2013. С. 125–128.

267. Курач Л. І. Інтеграція предметів гуманітарного циклу як ефективного засобу розвитку комунікативної компетентності учнів. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2018 рік*. Київ, 2018. С. 122–123. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713616/>

268. Петрук О. Аудіативні уміння як важлива складова комунікативної компетентності учнів. *Початкова освіта : історія, проблеми, перспективи* : матеріали II-ї Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Ніжин, 17 жовтня 2019 р. / за заг. ред. Є. І. Коваленко, упоряд. Т. В. Гордієнко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2019. С. 171–172. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/718287/>

269. Петрук О. Компетентнісно орієнтоване навчання української мови як інструмент соціалізації учнів – представників національних меншин. *Від творчого педагога до творчої дитини : гармонія партнерської взаємодії* : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції, 23–24 жовтня 2019 року. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, кафедра теорії та методик дошкільної освіти, управління освіти і науки Кам'янець-Подільської міської ради; [відпов. секр. І. Л. Пукас]. Київ : «Центр учбової літератури», 2019. С. 302–306.

270. Петрук О. Комунікативність як концептуальний підхід до побудови компетентнісно орієнтованого підручника української мови. *Компетентнісно орієнтоване навчання : виклики та перспективи* : збірник тез I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Компетентнісно орієнтоване навчання : виклики та перспективи», Київ, 30 вересня 2019 р. (наукове електронне видання). Київ : Педагогічна думка, 2019. С. 101–104. URL: <http://undip.org.ua/upload/iblock/18d/tezy-internet-konferentsiya-2019.pdf>.

271. Петрук О. Текст як стрижнева дидактична одиниця інтегрованого підручника української мови для шкіл з навчанням мовами національних меншин. *Проблема читання в сучасному інформаційному суспільстві* : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції, 12 вересня 2019 р., м. Київ / Ін-т педагогіки НАПН України; за заг. ред. Т. О. Яценко. Київ : УОБЦ «Оріон», 2019. С. 48–50. URL: http://undip.org.ua/upload/iblock/0e1/zbirnyk-tez_28.10.19.pdf.

272. Петрук О. М. Інтеграція мовно-літературного матеріалу як чинник підвищення ефективності мовленнєвого розвитку учнів шкіл з мовами навчання

національних меншин. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2011 рік* : інформаційне видання. Київ : Інститут педагогіки, 2012. С. 167–168.

273. Петрук О. М. Комунікативний підхід до мовленнєвого розвитку учнів – представників національних меншин в умовах компетентнісного навчання української мови. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2019 рік*. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, Педагогічна думка, 2019. С. 120–121. URL: <http://undip.org.ua/upload/iblock/164/anotoaini.pdf>.

274. Петрук О. М. Комунікативність як концептуальний підхід до побудови підручника української мови для ЗНЗ з національними мовами навчання. *Анот. результати наук.-дослід. роботи Ін-ту педагогіки НАПН України за 2015 рік*. Київ : Інститут педагогіки, 2015. С. 234–235.

275. Петрук О. М. Методичний апарат підручника української мови для 5 класу шкіл з мовами навчання національних меншин. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2017 рік*. Київ : Інститут педагогіки, 2017. С. 135–136. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/714721/>

276. Петрук О. М. Особливості добукарварної частини підручника з навчання української грамоти для шкіл з румунською мовою викладання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2009 рік* : інформаційне видання. Київ : Педагогічна думка, 2010. С. 131–132.

277. Петрук О. М. Особливості змісту підручника української мови для 5 класу ЗЗСО з навчанням румунською мовою. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2018 рік*. Київ, 2018. С. 61–62. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713695/>

278. Петрук О. М. Особливості змісту підручників української мови для 1 класу ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин. *Проблеми сучасного підручника* : збірник тез міжнародної науково-практичної конференції (наукове електронне видання), 14 травня 2019 р., Київ : Педагогічна думка, 2019. С. 95–96. URL: http://undip.org.ua/upload/iblock/634/zbirnyk-tezy_12_tezy.pdf

279. Петрук О. М. Особливості програми з української мови для 5 класу шкіл з національними мовами навчання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2016 рік*. Київ : Інститут педагогіки, 2016. С. 180–181. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/714722/>

280. Петрук О. М. Підручник української мови як засіб формування комунікативної компетентності учнів. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2013 рік* : наукове видання. Київ : Інститут педагогіки, 2013. С. 215–216.

281. Петрук О. М. Підручники української мови для початкових класів шкіл з навчанням мовами національних меншин : сучасний стан і тенденції розвитку. *Проблеми сучасного підручника* : матеріали міжнародної науково-

практичної конференції (18–19 травня 2018 р., м. Мінськ). Київ, 2018. С. 63–67. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/712831/>

282. Петрук О. М. Проблеми навчання української мови у школах з румунською мовою викладання. *Зміст і технології шкільної освіти* : матеріали звітної наукової конференції Інституту педагогіки АПН України 3–4 квітня 2006 року. Київ : Пед. думка, 2006. С. 83–84.

283. Петрук О. М. Реалізація особистісно-орієнтованого підходу у підручниках з української мови для шкіл з національними мовами навчання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2012 рік* : наукове видання. Київ : Інститут педагогіки, 2013. С. 173–174.

284. Петрук О. М. Реалізація соціокультурної складової змісту навчання у підручниках української мови для 3–4 класів шкіл з національними мовами навчання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2014 рік*. Київ : Інститут педагогіки, 2014. С. 226.

285. Петрук О. М. Текст як основа побудови інтегрованого підручника з української мови для 3 класу ЗНЗ з румунською мовою навчання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2010 рік* : наукове видання. Київ : Інститут педагогіки, 2011. С. 146–147.

286. Петрук О. М. Функціональний підхід до вивчення граматичного матеріалу. *Зміст і технології шкільної освіти* : матеріали звітної наукової конференції Інституту педагогіки АПН України 30–31 березня 2004 року. Київ : Пед. думка, 2004. Ч. I. С. 99–100.

287. Петрук О. М. Функціональний підхід до вивчення граматичного матеріалу як ефективний засіб удосконалення мовленнєвих умінь. *Зміст і технології шкільної освіти* : матеріали звітної наукової конференції Інституту педагогіки АПН України 30–31 березня 2005 року. Київ : Пед. думка, 2005. Ч. I. С. 59–60.

288. Петрук О. М. Проблема інтегрованого підходу до процесу навчання в науковій літературі. *Педагогічний дискурс* : зб. наук. праць. Хмельницький : ХГПА, 2010. Вип. 8. С. 176–180. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713830/>

289. Пілігач О. Г. Реалізація вимог державного стандарту в підручниках румунської мови для 1–2 класів. *Проблеми сучасного підручника* : збірник тез міжнародної науково-практичної конференції (наукове електронне видання), 14 травня 2019 р., Київ : Педагогічна думка, 2019. С. 96–98. URL: http://undip.org.ua/upload/iblock/634/zbirnyk-tezy_12_tezy.pdf

290. Пілігач О. Г. Реалізація соціокультурної змістової лінії у підручниках української мови для 5 класу ЗЗСО з навчанням румунською мовою. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2018 рік*. Київ, 2018. С. 63–64. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/714715/>

291. Повхан К. Урахування особливостей рідної мови на початковому етапі навчання української мови учнів-угорців. *Рідні джерела*. 2004. № 2. С. 34–40.

292. Повхан К. З. Концептуальні засади нового підручника української мови для 4-го класу ЗНЗ з навчанням угорською мовою. *Анот. результати наук.-дослід. роботи Ін-ту педагогіки НАПН України за 2015 рік* / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки. Київ : Інститут педагогіки, 2015. С. 237–238.

293. Повхан К. З. Лінгводидактичне забезпечення навчання української грамоти учнів-угорців. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2009 рік* : інформаційне видання. Київ : Педагогічна думка, 2010. С. 132–133.

294. Повхан К. З. Мовний компонент і його презентація в програмах з української мови для 1–4 класів шкіл з угорською мовою викладання. *Анотовані результати НДР Інституту педагогіки за 2006 р.* Київ : Пед. думка, 2007. С. 90–91.

295. Повхан К. З. Особливості інтегрованого підручника з української мови для 3 класу шкіл з угорською мовою викладання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2012 рік* : наукове видання. Київ : Інститут педагогіки, 2013. С. 176.

296. Повхан К. З. Особливості методики навчання усного українського мовлення учнів-угорців першого класу. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2007 р.* : збірник. Київ : Пед. думка, 2008. С. 138–140.

297. Повхан К. З. Особливості навчання української грамоти учнів з угорською мовою викладання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2008 рік* : інформаційне видання. Київ : Педагогічна думка, 2009. С. 181–183.

298. Повхан К. З. Особливості формування в учнів-угорців початкових класів комунікативної компетентності на уроках української мови. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2014 рік*. Київ : Інститут педагогіки, 2014. С. 228.

299. Повхан К. З. Оцінювання навчальних досягнень з української мови учнів-угорців 5–12 класів. *Зміст і технології шкільної освіти* : матеріали звітної наукової конференції Інституту педагогіки АПН України 30–31 березня 2004 року. Київ : Пед. думка, 2004. Ч. I. С. 105–106.

300. Повхан К. З. Про підходи до визначення змісту навчання української мови у школах з мовами викладання національних меншин України. *Державотворча й об'єднувальна функції української мови : реалії, здобутки, перспективи* : матеріали міжнародного науково-методичного семінару (9–10 червня, 2009 р., м. Ужгород). Ужгород : Ліра, 2009. С. 154–159.

301. Повхан К. З. Сучасні підходи до побудови підручника української мови для 4 класу загальноосвітніх навчальних закладів з угорською мовою

навчання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2013 рік*. Київ : Інститут педагогіки, 2013. С. 217.

302. Повхан К. З. Тематико-ситуативний підхід до укладання змісту підручника з усного українського мовлення (для 1 класу шкіл з угорською мовою навчання). *Зміст і технології шкільної освіти* : матеріали звітної наукової конференції Інституту педагогіки АПН України 3–4 квітня 2006 року. Київ : Пед. думка, 2006. С. 85.

303. Повхан К. З. Урахування особливостей рідної мови на початковому етапі навчання української мови учнів-угорців. *Зміст і технології шкільної освіти* : матеріали звітної наукової конференції Інституту педагогіки АПН України 30–31 березня 2005 року. Київ : Пед. думка, 2005. Ч. I. С. 58–59.

304. Присяжнюк Н. І. Підходи до відбору дидактичного матеріалу для удосконалення навички читання у початкових класах шкіл з російською мовою викладання. *Зміст і технології шкільної освіти* : матеріали звітної наукової конференції Інституту педагогіки АПН України 30–31 березня 2005 р. Київ : Педагогічна думка, 2005. Ч. I. С. 59.

305. Присяжнюк Н. І. Розвиток інтересу до читання українською мовою учнів шкіл з російською мовою викладання. *Зміст і технології шкільної освіти* : матеріали звітної наукової конференції Інституту педагогіки АПН України 3–4 квітня 2006 року. Київ : Пед. думка, 2006. С. 82–83.

306. Присяжнюк Н. І. Роль допоміжних засобів навчання в розвитку читацької навички учнів. *Анотовані результати НДР Інституту педагогіки за 2006 р.* Київ : Пед. думка, 2007. С. 89–90.

307. Присяжнюк Н. І. Форми і види роботи з розвитку усного мовлення учнів других класів на уроках українського читання в школах з російською мовою навчання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2007 р.* : збірник. Київ : Пед. думка, 2008. С. 136–138.

308. Хорошковська О. Н. Зміст і структурування українського мовного матеріалу та критерії його відбору у школах I ступеня національних меншин України. *Зміст і технології шкільної освіти* : матеріали звітної наукової конференції Інституту педагогіки АПН України 30–31 березня 2005 року. Київ : Пед. думка, 2005. Ч. I. С. 57–58.

309. Хорошковська О. Н. Інтеграція мовно-літературного матеріалу в підручниках як лінгводидактична проблема. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2012 рік* : наукове видання. Київ : Інститут педагогіки, 2013р. С. 170–171.

310. Хорошковська О. Н. Інтеграція українського мовно-літературного матеріалу і його методичне забезпечення. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Ін-ту педагогіки НАПН України за 2010 рік* : наукове видання. Київ : Інститут педагогіки, 2011. С. 145.

311. Хорошковська О. Н. Методичний апарат підручника як засіб реалізації предметних і ключових компетентностей учнів шкіл з національними мовами навчання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Ін-ту*

педагогіки НАПН України за 2011 р. : інформаційне видання. Київ : Інститут педагогіки, 2012. С. 164–165.

312. Хорошковська О. Н. Методичний апарат підручників з української мови для 3–4 класів шкіл з національними мовами навчання і його технологічна функція. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2014 рік* : наукове видання. Київ : Інститут педагогіки, 2014. С. 224.

313. Хорошковська О. Н. Особливості засвоєння букв кириличного алфавіту учнями, які оволоділи латиницею. *Зміст і технології шкільної освіти* : матеріали звітної наукової конференції Інституту педагогіки АПН України 3–4 квітня 2006 року. Київ : Пед. думка, 2006. С. 81–82.

314. Хорошковська О. Н. Особливості навчання української грамоти учнів шкіл з польською мовою навчання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2007 р.* : збірник. Київ : Пед. думка, 2008. С. 134–136.

315. Хорошковська О. Н. Порівняльний аналіз – основний критерій для визначення змісту навчання української мови як другої (мовна лінія). *Анотовані результати НДР Інституту педагогіки за 2006 р.* Київ : Пед. думка, 2007. С. 88–89.

316. Хорошковська О. Н. Про зміст і структуру підручників з української мови для шкіл з мовами навчання національних меншин України. *Державотворча й об'єднувальна функції української мови: реалії, здобутки, перспективи* : матеріали міжнародного науково-методичного семінару (9–10 червня, 2009 р., м. Ужгород). Ужгород: Ліра, 2009. С. 135–142.

317. Хорошковська О. Н. Про результати дослідження колективної теми «Лінгводидактичне забезпечення змісту навчання української мови у школах І ступеня національних меншин України». *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2009 рік* : інформаційне видання. Київ : Педагогічна думка, 2010. С. 130–131.

318. Хорошковська О. Н. Проблеми визначення змісту навчання української мови у школах національних меншин України. *Зміст і технології шкільної освіти* : матеріали звітної наукової конференції Інституту педагогіки АПН України 30–31 березня 2004 року. Київ : Пед. думка, 2004. Ч. I. С. 97–98.

319. Хорошковська О. Н., Палій Н. Т. Формування умінь і навичок читання українською мовою учнів шкіл з національними мовами викладання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2008 рік* : інформаційне видання. Київ : Педагогічна думка, 2009. С. 179–181.

320. Хорошковська Т. Зарубіжний та український досвід вимірювання читацьких умінь учнів початкової та основної школи. *Педагогічна компаративістика – 2015 : трансформації в освіті зарубіжжя та український контекст* : матеріали наук.-практ. семінару (Київ, 11 червня 2015 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / за заг. ред. О. І. Локшиної. Київ : Педагогічна думка, 2015. С. 114–116.

321. Хорошковська Т. Літературне читання в ЗНЗ з мовами навчання національних меншин. *Анот. результати наук.-дослід. роботи Ін-ту педагогіки НАПН України за 2016 рік* / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки. Київ : Інститут педагогіки, 2016. С. 184–185. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713029/>

322. Хорошковська Т. Методи і прийоми роботи з текстами різних типів під час вивчення мовного матеріалу в 4-му класі шкіл з національними мовами навчання. *Анот. результати наук.-дослід. роботи Ін-ту педагогіки НАПН України за 2015 рік* / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки. Київ : Інститут педагогіки, 2015. С. 238–239. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713022/>

323. Хорошковська Т. Особливості змісту підручників літературного читання для 5 класу шкіл з мовами навчання національних меншин. *Анот. результати наук.-дослід. роботи Ін-ту педагогіки НАПН України за 2017 рік* / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки. Київ : Інститут педагогіки, 2017. С. 138–139. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713140/>

324. Хорошковська Т. Особливості формування умінь усного мовлення в неукраїнськомовних учнів. *Українська мова як іноземна у фокусі інновацій : від досвіду до впровадження* : збірник матеріалів циклу Міжнародних науково-практичних семінарів. Львів, 2019. С. 115–116. URL: <http://miok.lviv.ua/wp-content/uploads/2019/12/Збірник-тез.pdf>.

325. Хорошковська Т. Участь України в міжнародному дослідженні якості освіти PISA-2018. *Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2017 : освітні трансформації у контексті європейської інтеграції і глобалізації* : збірник тез доповідей I Міжнародної наук.–практ. конференції (Київ, 15–16 червня 2017 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / За заг. ред. О. І. Локшиної. Київ : Педагогічна думка, 2017. С. 82–83. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713142/>

326. Хорошковська Т. П. До проблеми формування усного мовлення учнів початкових класів ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин. *Проблеми сучасного підручника* : збірник тез міжнародної науково-практичної конференції (наукове електронне видання), 14 травня 2019 р., Київ : Педагогічна думка, 2019. С. 124–125. URL: http://undip.org.ua/upload/iblock/634/zbirnyk-tezy_12_tezy.pdf

327. Хорошковська Т. П. Ключові та предметні компетентності учнів : теоретичний аспект. *VII Волошинські читання «Шкільна мовно-літературна освіта : традиції і новаторство»* : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, 17 травня 2019 р., м. Київ. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019. С. 123–128. URL: http://undip.org.ua/news/library/zbirniki_detail.php?ID=8991.

328. Хорошковська Т. П. Міжнародний досвід моніторингу читацької та математичної компетентностей учнів початкових класів в Україні. *Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта–2019 : інтернаціоналізація та інтеграція в освіті в умовах глобалізації* : матеріали III Міжнародної наук.-практ. конференції (Київ, 30 травня 2019 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України /

за заг.ред. О. І. Локшиної. Київ–Дрогобич : ТЗОВ «Трек-ЛТД», 2019. С. 82–84. URL: http://undip.org.ua/upload/iblock/aed/tezy_comparative_2019.pdf.

329. Хорошковська Т. П. Моніторингове дослідження якості початкової освіти як один із напрямів модернізації шкільної освіти України. *Практична філософія і Нова українська школа* : збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, 16 травня 2019 р., м. Київ: НАПН України, Інститут педагогіки НАПН України, 2019. С. 155–158. URL: http://undip.org.ua/upload/iblock/ce4/practical_philosophy_theses_2p.pdf.

330. Хорошковська Т. П. Моніторингове дослідження якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи» – один із напрямів модернізації шкільної освіти України. *Практична філософія і Нова українська школа* : збірник матеріалів доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, 16 травня 2019 р., м. Київ / за заг. ред. Дічек Н. П. – Київ : Педагогічна думка, 2019. С. 124–127. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/717241/>.

331. Хорошковська Т. П. Організація навчання української мови у 2019/2020 н.р. в ЗЗСО з навчанням мовами нацменшин. *Особливості організації освітнього процесу у 2019/2020 навчальному році* : збірник інформаційно-методичних матеріалів за результатами Всеукраїнської серпневої онлайн-конференції; упорядкув. Л. А. Литвиненко. Київ : Всеосвіта, 2019. С. 75. URL: <https://vseosvita.ua/library/organizacia-navcanna-ukrainskoi-movi-u-20192020-n-r-v-zzso-z-navcannam-movami-nacmensin-158505.html>.

332. Хорошковська Т. П. Популяризація читання як напрям державної політики в гуманітарній сфері. *Проблема читання в сучасному інформаційному суспільстві* : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції, 12 вересня 2019 р., м. Київ / Ін-т педагогіки НАПН України; за заг. ред. Т. О. Яценко. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019. С. 38–41. URL: http://undip.org.ua/upload/iblock/0e1/zbirnyk-tez_28.10.19.pdf.

333. Хорошковська Т. П. Проблема вимірників читацьких умінь учнів 5 і 6 класів на уроках мови. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Ін-ту педагогіки НАПН України за 2010 рік* : наукове видання. Київ : Інститут педагогіки, 2011. С. 147. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713809/>

334. Хорошковська Т. П. Реалізація змісту навчання у підручнику літературного читання для 5 класу закладів загальної середньої освіти з викладанням мовами національних меншин. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2018 рік*. Київ, 2018. С. 67–68. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713242/>

335. Хорошковська Т. П. Реалізація компетентнісного підходу в процесі формування умінь і навичок усного мовлення учнів – представників національних меншин на уроках української мови. *Компетентнісно орієнтоване навчання : виклики та перспективи* : збірник тез I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Компетентнісно орієнтоване навчання: виклики та перспективи», Київ, 30 вересня 2019 р. (наукове

електронне видання). Київ : Педагогічна думка, 2019. С. 132–134. URL: <http://undip.org.ua/upload/iblock/18d/tezy-internet-konferentsiya-2019.pdf>.

336. Хорошковська Т.П. Проблема формування умінь усного мовлення молодших школярів під час навчання української мови як державної. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2019 рік*. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, Педагогічна думка, 2019. С. 125–126. URL: <http://undip.org.ua/upload/iblock/164/anotoaini.pdf>.

337. Шевчук Л. До питання словникової роботи в умовах українсько-польського білінгвізму: вплив діалектизмів. *Українська мова як іноземна у фокусі інновацій : від досвіду до впровадження : збірник матеріалів циклу Міжнародних науково-практичних семінарів*, Львів, 2019. С. 125–126. URL: <http://miok.lviv.ua/wp-content/uploads/2019/12/Збірник-тез.pdf>.

338. Шевчук Л. М. До питання диференціації роботи учнів початкових класів над текстом : створення умов для різного темпу навчальної діяльності. *Початкова освіта : історія, проблеми, перспективи : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції*, м. Ніжин, 17 жовтня 2019 р. / за заг. ред. Є. І. Коваленко, упоряд. Т. В. Гордієнко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2019. С. 247–248. URL: http://www.ndu.edu.ua/storage/2019/mat_conf_ped.PDF

339. Шевчук Л. М. До питання ефективності роботи з текстовою інформацією : актуальність і важливість текстотворення. *La science et la technologie à l'ère de la société de l'information: coll. de papiers scientifiques «ΛΟΓΟΣ» avec des matériaux de la conf. scientifique et pratique internationale*, Bordeaux, 3 mars, 2019. Bordeaux : OP «Plateforme scientifique européenne», 2019. V. 5. p. 67–68. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/conferences/issue/view/2019-03-03/81>

340. Шевчук Л. М. Навчання української мови в умовах білінгвізму : від читання до текстотворення. *Українська мова у світі : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції*, 17 серпня 2018 р. Львів, 2018. С. 224–231. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713067/>

341. Шевчук Л. М. Навчання читанню : види диференційованої роботи молодших школярів над текстом. *Проблема читання в сучасному інформаційному суспільстві : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції*, 12 вересня 2019 р., м. Київ / Ін-т педагогіки НАПН України; за заг. ред. Т. О. Яценко. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019. С. 106–108. URL: http://undip.org.ua/upload/iblock/0e1/zbirnyk-tez_28.10.19.pdf.

342. Шевчук Л. М. Оптимізація словникової роботи з української мови учнів 1 класу ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин на засадах компетентнісного підходу. *Development of modern technologies and scientific potential of the world : coll. of scientific papers « ΛΟΓΟΣ » with materials of the International scientific-practical conf.*, London, July 29, 2019. London : NGO «European Scientific Platform», 2019. V. 4. p. 53–55. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/conferences/issue/view/2019-07-29/43>

343. Шевчук Л. М. Підручник з української мови для 1 класу ЗЗСО з навчанням мов національних меншин як засіб збагачення словникового запасу учнів. *Проблеми сучасного підручника* : збірник тез міжнародної науково-практичної конференції (наукове електронне видання), 14 травня 2019 р., Київ : Педагогічна думка, 2019. С. 129–131. URL: http://undip.org.ua/upload/iblock/634/zbirnyk-tezy_12_tezy.pdf

344. Шевчук Л. М. Програмно-методичне забезпечення формування текстотворчих умінь учнів початкової школи. *Wiadomości o postępie naukowym i rzeczowywistych badaniach naukowych współczesności* : kolekcja prac naukowych «ΛΟΓΟΣ» z materiałami Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji, Kraków, 17 czerwca 2019 r. Kraków : OP «Europejska platforma naukowa», 2019. Tom 6. s. 98–101. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/conferences/issue/view/2019-06-17/40>

345. Шевчук Л. М. Проектна діяльність як спосіб організації роботи молодших школярів над текстом. *Problems and prospects of implementation of innovative research results* : collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Vol. 3), December 13, 2019. Valletta, Republic of Malta : European Scientific Platform NGO. 2019. V. 3. p. 67–71. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/conferences/issue/view/2019.12.13/2019.12.13.v3>

346. Шевчук Л. М. Психолого-педагогічні основи розвитку творчої особистості у контексті текстотворчої діяльності. *Розвиток творчої особистості в сучасних умовах* : матер. Всеукр. наук.-практ. учн.-студ. конф., 2 листопада 2018 р. Університет сучасних знань, 2018. С. 11–13. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713344/>

347. Шевчук Л. М. Специфіка словникової роботи з української мови у закладах загальної середньої освіти навчанням мовами національних меншин: аналіз торії і практики. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2019 рік*. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, Педагогічна думка, 2019. С. 124–125. URL: <http://undip.org.ua/upload/iblock/164/anotoaini.pdf>.

348. Шевчук Л. М. Специфіка української мовної освіти у 5 класі ЗЗСО з навчанням польською мовою. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2018 рік*. Київ, 2018. С. 62–63. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/713352/>

349. Шевчук Л. М. Специфіка формування лексичної компетентності школярів у сучасних умовах. *VII Волошинські читання. Шкільна мовно-літературна освіта : традиції і новаторство* : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, 17 травня 2019 р., м. Київ. Київ : УОВЦ «Оріон», 2019. С. 128–132. URL: http://www.undip.org.ua/news/library/zbirniki_detail.php?ID=8991

350. Шевчук Л. М. Формування текстотворчих умінь учнів початкової школи – вимога сучасності. *Початкова освіта : історія, проблеми,*

перспективи: матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, присвяченої Дню початкової освіти, м. Ніжин, 19 жовтня 2018 р. НДУ ім. М. Гоголя. Ніжин, 2018. С. 247–249. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/712835/>

351. Шевчук Л. М. Формування текстотворчих умінь школярів як важливий складник якісної освіти. *Стратегія якості у промисловості і освіті : матеріали XIV Міжнародної конференції* (4–7 червня 2018 р., Варна, Болгарія) : у 2-х томах. Дніпро–Варна, 2018. Том 2. С. 278–282. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/712575/>

352. Яновицька Н. І. Аналіз граматичних помилок з української мови учнів шкіл з польською мовою викладання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2008 р.* : збірник. Київ : Педагогічна думка, 2009. С. 184–186.

353. Яновицька Н. І. Види граматичних вправ з української мови в школах з польською мовою викладання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2007 р.* : збірник. Київ : Пед. думка, 2008. С. 140–141.

354. Яновицька Н. І. Забезпечення інтеграції мовно-літературного матеріалу в підручниках з української мови для 3 класу загальноосвітніх навчальних закладів з польською мовою навчання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2012 рік* : наукове видання. Київ: Інститут педагогіки, 2013. С. 169–170.

355. Яновицька Н. І. Наступність у навчанні української мови як державної. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2016 рік* / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки. Київ : Інститут педагогіки, 2016. С. 180–181.

356. Яновицька Н. І. Особливості формування граматичних навичок з української мови у початкових класах шкіл з польською мовою викладання. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2011 рік* : інформаційне видання. Київ : Інститут педагогіки, 2012. С. 165–167.

357. Яновицька Н. І. Проблема взаємозв'язків у формуванні граматичних умінь і навичок у процесі вивчення польської та української мов. *Зміст і технології шкільної освіти* : матеріали звітної наукової конференції Інституту педагогіки АПН України 30–31 березня 2005 року. Київ : Пед. думка, 2005. Ч. I. С. 60–61.

358. Яновицька Н. І. Проблеми інтерференції та способи запобігання їй у процесі вивчення польської та української мов. *Зміст і технології шкільної освіти* : матеріали звітної наукової конференції Інституту педагогіки АПН України 3–4 квітня 2006 року. Київ : Пед. думка, 2006. С. 86–87.

359. Яновицька Н. І. Способи презентації граматичного матеріалу. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки АПН України за 2009 рік* : інформаційне видання. Київ : Педагогічна думка, 2010. С. 133–134.

360. Яновицька Н. І. Текстоцентричний підхід до створення підручника української мови. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2013 рік*: наукове видання. Київ: Інститут педагогіки, 2013. С. 210–211.

361. Яновицька Н. І. Текстоцентричний підхід як необхідна умова формування комунікативної компетентності учнів. *Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2014 рік*: наукове видання. Київ: Інститут педагогіки, 2014. С. 223.

362. Яновицька Н. І. Урахування відмінностей у граматичних системах польської й української мов під час визначення змісту навчання української мови. *Анотовані результати НДР Інституту педагогіки за 2006 р.* Київ: Пед. думка, 2007. С. 91–92.

РОЗДІЛ ІХ НАУКОВІ СТАТТІ В ТИЖНЕВИКАХ І ГАЗЕТАХ

363. Петрук О. М. Особливості змісту нових навчальних програм. Українська мова як державна (для початкових класів ЗНЗ із національними мовами навчання). *Початкова освіта*. № 14–15 (638–639), квітень 2012. С. 5–6.

364. Петрук О. М. Як підвищити комунікацію українською мовою в учнів у школах із навчання мовами національних меншин? *Педагогічна газета*. № 1 (269), січень–лютий 2019. С. 3.

365. Хорошковська О. Н. Освіта в школах української діаспори. Виступ на освітній секції IV Всесвітнього форуму українців. *Педагогічна газета*. 2006. № 9 (146). С. 7.

РОЗДІЛ Х ВІДОМОСТІ ПРО СПІВРОБІТНИКІВ ВІДДІЛУ (2004–2019)

Богданець-Білокаленко Наталія Іванівна – головний науковий співробітник відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук, доцент, член редакційної колегії польського часопису «*Ridna mowa*», член двох спеціалізованих вчених рад зі спеціальності 13.00.02 та 13.00.01, член почесного журі міжнародного конкурсу «Коронація слова» та член журі телевізійного конкурсу сучасної української літератури «Еспресо TV».

Н. І. Богданець-Білокаленко закінчила Київський міжрегіональний інститут удосконалення вчителів ім. Б.Грінченка (Київський університет імені Бориса Грінченка) за спеціальністю «Початкове навчання» та за спеціальністю «Українська мова і література, зарубіжна література». Захистила дисертацію «Проблема формування особистості у змісті підручників з читання для початкової школи (50-ті роки ХІХ ст. – 50-ті роки ХХ ст.)» за спеціальністю

13.00.01 на звання кандидата педагогічних наук та дисертацію «Освітньо-культурна і педагогічна діяльність Я.Ф.Чепіги в контексті історико-педагогічного процесу в Україні (кінець ХІХ – початок ХХ ст.)» на звання доктора педагогічних наук.

Працювала вчителем початкових класів СЗШ № 189 м. Києва; викладачем, старшим викладачем, доцентом кафедри української літератури і компаративістики, завідувачкою науково-дослідної лабораторії гринченкознавства Київського університету імені Бориса Грінченка (у студентів з напрямку підготовки «Початкове навчання», «Дошкільна освіта», «Українська мова і література», «Журналістика», «Книгознавство, бібліотекознавство» викладала такі навчальні дисципліни: «Дитяча література», «Формування читацької самостійності в учні початкової школи», «Методика навчання читання», «Виразне читання», «Історія української літератури», «Сучасна українська література», «Український фольклор»).

У колі наукових інтересів Н. І. Богданець-Білоskalенко – дитяча література, історичні та методичні аспекти дитячої літератури; методика навчання читання в початковій школі, проблема підручникотворення в Україні; дослідження життєдіяльності громадсько-культурних і освітніх діячів минулого, створення підручників з літературного читання та хрестоматій з додаткового читання для учнів початкової школи, написання підручників для україномовних шкіл у Польщі для початкової школи.

Н. І. Богданець-Білоskalенко постійно бере участь у передачах Національного українського радіо: «Батьківські збори» (педагогічного спрямування) «Слово» (мовознавчого спрямування), «Золоті ворота» (культурологічного спрямування), «Вечірній клуб актриси Лариси» (мистецького спрямування).

Кохно Тетяна Назіфівна – науковий співробітник відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки НАПН України.

Закінчила Переяслав-Хмельницьке педучилище, філологічний факультет Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (спеціальність: філолог, викладач української мови та літератури).

Працювала вчителем початкових класів СШ № 111 м. Києва; учителем української мови та літератури СШ № 98 м. Києва; заступником директора з навчально-виховної роботи названої школи; учителем початкових класів та заступником директора з навчально-виховної роботи Гуманітарної гімназії «Гармонія» м. Києва; учителем початкових класів школи І ступеня № 295 м. Києва.

Т. Н. Кохно – учитель вищої категорії, має звання «Старший вчитель», неодноразово нагороджена грамотами МОНМС України.

Є співавтором навчальної програми з літературного читання для закладів загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин для

5 класу, підручників «Літературне читання» для учнів 5 класу ЗЗСО з навчанням польською і румунською мовами.

У колі наукових інтересів Т. Н. Кохно – методика навчання української мови й літератури в закладах загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин.

Петрук Оксана Миколаївна – провідний науковий співробітник відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки НАПН України, кандидат педагогічних наук. Має вчене звання «старший науковий співробітник».

Закінчила Рівненський державний гуманітарний університет, здобула спеціальність «учитель початкових класів та української мови і літератури».

Працювала вчителем української мови і літератури у Педагогічному ліцеї при Рівненському державному гуманітарному університеті; навчалася в аспірантурі РДГУ.

О. М. Петрук захистила кандидатську дисертацію з теми «Розвиток мовленнєвих умінь молодших школярів під час вивчення граматичного матеріалу на засадах функціонально-комунікативного підходу».

У колі наукових інтересів О. М. Петрук – проблеми визначення змісту навчання української мови як державної і його лінгводидактичне забезпечення в початкових класах закладів загальної середньої освіти з навчанням румунською / молдовською мовою. Вона – автор низки статей з проблем навчання української мови як другої, співавтор Державного стандарту загальної початкової середньої освіти, а також нових програм з української мови для закладів загальної середньої освіти I ступеня з навчанням мовами національних меншин і підручників української мови для зазначених шкіл.

Пілігач Олена Георгіївна – науковий співробітник відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки НАПН України, Голова Громадської організації «Асоціація вчителів етнічних румун у Чернівецькій області».

Закінчила Чернівецьке педагогічне училище, Чернівецький державний університет імені Юрія Федьковича, спеціальність «викладач румунської мови та літератури».

Працювала вчителем початкових класів Тернавської ЗОШ І–ІІІ ст. Глибоцького району Чернівецької обл.; учителем початкових класів Герцаївського районного ліцею Чернівецької обл.; методистом початкового навчання Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області; методистом РМК відділу освіти Герцаївської РДА Чернівецької обл.

У колі наукових інтересів О. Г. Пілігач – методика навчання румунської мови (як рідної), методика навчання української мови в закладах загальної середньої освіти з навчанням румунською мовою.

Повхан Катеріна Золтанівна здобула вищу освіту в Будапештському університеті ім. Ежвеша Лоранда (Угорщина). Вчилася на історико-філологічному факультеті, спеціальність – угорська, російська мови й літератури, український лектор.

К. З. Повхан досліджувались питання вдосконалення методики навчання російської мови учнів-угорців, зокрема методики формування усного російського мовлення першокласників, а також розвитку мовленнєвих умінь учнів 5–11 класів.

Із здобуттям Україною незалежності та впровадженням Закону про українську мову як державну Катеріна Золтанівна досліджувала проблеми навчання української мови в початкових класах закладів загальної середньої освіти з навчанням угорською мовою. Її наукові пошуки спрямовані на визначення змісту і структури курсу української мови в зазначених школах I ступеня. З методичною метою нею проведено порівняльний аналіз мовного матеріалу (фонетика і графіка, морфологія) української та угорської мов, розроблено лексичний мінімум для 1–2 класів. Вона є одним із співавторів підручника з усного українського мовлення для учнів 1 класу шкіл з навчанням угорською мовою «Чарівне слово».

К. З. Повхан є співавтором Державного стандарту початкової загальної освіти (2011 р.). Нею (у співавторстві) підготовлено програми й підручники української мови нового покоління для закладів загальної середньої освіти з навчанням угорською мовою.

Вона була членом 2 науково-методичних рад МОНМС України – з проблем навчання рідної (угорської) мови та навчання української мови в школах національних меншин України. Катеріна Золтанівна має почесні грамоти МОНМС України. Від уряду Угорщини нагороджена орденом Золотого хреста.

К. З. Повхан є автором понад 100 наукових праць з проблем дослідження.

Хорошковська Ольга Назарівна – заслужений діяч науки і техніки України, доктор педагогічних наук, професор, лауреат Державної премії в галузі загальної середньої освіти, почесний академік НАПН України.

Закінчила філологічний факультет Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка (відділення української мови й літератури), одержала спеціальність – філолог, викладач української мови й літератури.

Працювала в ЗОШ № 177 м. Києва викладачем української мови й літератури; редактором редакції літератури видавництва «Радянська школа»; ...

О. Н. Хорошковська була завідувачкою лабораторії навчання української словесності у школах національних меншин України та діаспори (у 2015 році реорганізованої у відділ навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури) Інституту педагогіки НАПН України, керівником і учасником досліджень з проблем методики навчання української мови в закладах загальної

середньої освіти з навчанням мовами національних меншин (російською, угорською, румунською, молдовською, польською).

Захистила кандидатську дисертацію на тему «Специфіка формування орфографічних умінь і навичок з української мови у початкових класах шкіл з російською мовою викладання».

Захистила докторську дисертацію з проблеми «Лінгводидактична система початкового навчання української мови у школах з російською мовою викладання».

О. Н. Хорошковська має понад 200 наукових праць. Вона – один з авторів державного стандарту початкової загальної середньої освіти (галузь «Мови і літератури»), програм і підручників з української мови для 1–4 класів шкіл з навчанням російською мовою, монографії «Лінгводидактична система початкового навчання української мови у школах з російською мовою викладання» та підручника для педагогічних вищих навчальних закладів «Методика навчання української мови у початкових класах», методичних посібників і численних статей. Крім того, у доробку О. Н. Хорошковської – підручники з усного українського мовлення для учнів 1 класу шкіл з навчанням румунською («Жайворонок») та угорською («Чарівне слово») мовами. Вона є автором букваря «У світі чарівних букв» для шкіл з українською та букваря для шкіл з навчанням польською мовою, а також посібників з навчання грамоти дітей дошкільного віку «Дошколярик» і «Дзвіночок». Крім того, під її керівництвом підготовлено лінійку підручників української мови для початкових класів закладів загальної середньої освіти з навчанням молдовською, польською, російською, румунською та угорською мовами.

Під керівництвом О. Н. Хорошковської успішно захищено понад 10 кандидатських дисертацій. Її вихованці очолюють кафедри в Херсонському та Луганському педагогічних університетах. Таким чином, можна говорити про створену нею наукову школу з проблем лінгводидактики другої мови.

О. Н. Хорошковська – добре знаний і авторитетний у країні науковець і методист. За її участю була здійснена підготовка вчителів початкових класів м. Севастополя до викладання української мови як державної. За розробку нового змісту навчання української мови як державної О. Н. Хорошковська одержала звання «Лауреат Державної премії» в галузі загальної середньої школи, номінація «нова початкова школа».

Крім наукової роботи, О. Н. Хорошковська вела значну громадську. Вона була організатором і головою Освітнього науково-методичного центру «Україна – діаспора», що є міжнародною громадською організацією, а також головним редактором науково-методичного часопису «Рідні джерела», який видавався на громадських засадах, та головним редактором журналу «Українська мова і література в школі».

Хорошковська Тетяна Петрівна – науковий співробітник відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки НАПН України.

Закінчила з відзнакою Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова (факультет української філології), здобула кваліфікацію викладача української мови й літератури, учителя зарубіжної літератури та українознавства.

Працювала вчителем української мови й літератури гімназії № 154 Святошинського району м. Києва; молодшим науковим співробітником лабораторії моніторингових досліджень якості освіти Інституту педагогіки НАПН України. Досліджувала проблеми моніторингу якості читання 15-річних учнів; навчалася в аспірантурі Інституту педагогіки НАПН України; молодшим науковим співробітником лабораторії навчання української словесності в школах національних меншин України та діаспори Інституту педагогіки НАПН України. Досліджувала проблему формування умінь читати українською мовою учнів початкових класів шкіл з навчанням мовами національних меншин.

Автор низки наукових статей. Учасник міжнародних і всеукраїнських конференцій з проблем моніторингових досліджень якості освіти й вимірювання читацьких умінь учнів.

Є співавтором навчальної програми з літературного читання для закладів загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин для 5 класу, підручників «Літературне читання» для учнів 5 класу ЗЗСО з навчанням польською і румунською мовами.

У колі наукових інтересів Т. П. Хорошковської – методика навчання української мови й літературного читання, формування та вимірювання читацьких умінь учнів основної школи.

Шевчук Лариса Миколаївна – старший науковий співробітник відділу відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки НАПН України, кандидат педагогічних наук.

Закінчила з відзнакою Барське педагогічне училище, Вінницький державний педагогічний інститут (спеціальність – учитель початкових класів). Успішно закінчила аспірантуру Інституту педагогіки НАПН України, здобула науковий ступінь кандидата педагогічних наук (тема дисертаційного дослідження «Методика групової роботи над текстом на уроках читання в 1–2 класах», спеціальність 13.00.02 – теорія та методика навчання (українська література).

Має вчене звання «старший науковий співробітник».

Л. М. Шевчук працювала вчителькою початкових класів у навчальних закладах Вінницької області, методистом вищої категорії спочатку Науково-методичного центру середньої освіти Міністерства освіти і науки України, згодом – Інституту інноваційних технологій та змісту освіти Міністерства освіти і науки України.

Є співавтором навчальної програми «Українська мова і літературне читання для закладів загальної середньої освіти з польською мовою навчання. 3–4 клас», підручника «Українська мова» для учнів 5 класу ЗЗСО з навчанням польською мовою.

Л. М. Шевчук розробила авторську програму курсу за вибором для молодших школярів «Читаємо. Розуміємо. Творимо» і відповідно до неї серію навчальних посібників. Крім того, вона є автором низки навчальних видань таких, як: прописи, тренажер «Навчання грамоти», серія видань для підготовки до школи («Малюємо. Штрихуємо», «Тренуємо руку. Клітинка», «Тренуємо руку. Лінійка» та ін., «Вивчаємо літери»), друковані зошити та тренажери з математики для 1–4 класів, навчальні посібники для планшетних комп'ютерів «Дидактичні ігри. Інтерактивний посібник «Математика» для 1–2 класів, «Навчання грамоти», вірші для дітей, опубліковані в авторській збірці «Ішов кіт», журналі «Малютко», збірках «Найкращі вірші», «Найкращі вірші 2» та ін.

Загальний список видань Л. М. Шевчук складає понад 90 публікацій.

Л. М. Шевчук як член експертної групи комісії з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і наук України здійснила експертизу значної кількості рукописів навчально-методичних посібників з читання та математики для молодших школярів.

Коло наукових інтересів Л. М. Шевчук – навчання української мови в умовах білінгвізму, робота учнів початкової школи над текстом, розвиток текстотворчих умінь молодших школярів.

Яновицька Наталія Іванівна – кандидат педагогічних наук; має вчене звання «старший науковий співробітник».

Н. І. Яновицька здобула вищу освіту в Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка (навчалася на філологічному факультеті, відділення слов'янської філології). Одержала фах – філолог, викладач сербохорватської та української мов і літератури.

Працювала в школі вчителем початкових класів, викладачем іноземної мови; працювала в лабораторії навчання української словесності у школах національних меншин України та діаспори Інституту педагогіки НАПН України на посаді наукового співробітника. Досліджувала проблеми навчання української мови у школах з польською мовою викладання.

Захистила кандидатську дисертацію на тему «Методика навчання української морфології учнів початкових класів шкіл з польською мовою викладання».

За роки роботи в Інституті Н. І. Яновицької було проведено з методичною метою порівняльний аналіз польської й української мов та визначено зміст навчання, розроблено лексичний мінімум для засвоєння учнями 1–2 класів шкіл з навчанням польською мовою, а також типи та види вправ з граматики.

Н. І. Яновицька – один із авторів програми з української мови для 1–

4 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням польською мовою та підручника «Дзвіночок» (посібник з навчання грамоти для дітей дошкільного віку).

Є співавтором лінійки підручників нового покоління української мови для початкових класів закладів загальної середньої освіти.

У різний час спіробітниками відділу також були: Гудзик Ірина Пилипівна, Дорошко Лідія Савівна, Кудикіна Надія Василівна, Курач Лариса Іванівна, Мартиненко Валентина Олександрівна, Палій Наталія Теодорівна, Присяжнюк Ніна Іванівна, Шелехова Галина Тарасівна.

ДОВІДКОВЕ ВИДАННЯ

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ ВІДДІЛУ НАВЧАННЯ МОВ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ІНСТИТУТУ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ (2004–2019 РР.)

До 15-річчя заснування відділу

(електронне видання)

Упорядник: Хорошковська Тетяна Петрівна

Верстка та форматування тексту: Хорошковська Тетяна Петрівна

Формат 60x84 1/16

Друк. арк. 2,875

Видавництво «Педагогічна думка»
04053, м. Київ, вул. Січових Стрільців, 52-а, корп. 2;
тел./факс: (044) 481-38-82

e-mail: book-xl@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовників,
розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК №3563 від 28.08.2009